

ΕΣΤΙΑ

ΤΟΜΟΣ ΔΕΚΑΤΟΣ ΕΚΤΟΣ

1883

[ΙΟΥΛΙΟΣ — ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ]

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΛΑ
ΛΑΥΡΙΩΤΟΥ
ΑΥΞΩΝ ΑΡΙΘ.

ΤΙΜΑΤΑΙ ΦΡ. 6. — ΔΒΔΕΜ. ΦΡ. 8

ΑΘΗΝΗΣ

Γ. ΚΑΣΔΟΝΗΣ, ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Γραφείον της 'Εστίας: 'Εκτ. της Λεωφόρου Πανεπιστημίου, 89.

1883

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ΙΣΤ'

Συνδρομή ἑτησίᾳ ἑνὲς Ἑλλάδι πρ. 12, ἐν τῇ Ἀλλοδαπῇ πρ. 20. - Αἱ συνδρομαὶ ἔρχονται ἀπὸ τὸν ἀριθμὸν τῆς ἐκδόσεως καὶ εἰνὲς ἐτήσιος - Γραφεῖον τῆς Ἀποστολῆς Ὁδοῦ Ἀρχαίου.

7 Ἰουλίου 1888

ΤΟ ΜΟΥΣΙΚΟΝ ΑΙΣΘΗΜΑ

παρὰ τοῖς Ῥώσοις.

[Ἐκ τῶν τοῦ Ἰβάν Τουργκνίεφ].

Τὸ μικρὸν χωρίον τοῦ Κολοτόφκα ἤτο ποτε κτήσις κυρίας, ἣν ἐπωνόμαζον εἰς τὰ μέρη ἐκαίνα Στρογκνίκαν, τουτέστι κουρεῖτριαν, ἕνεκα τοῦ χαρακτῆρος αὐτῆς τοῦ ὀρηκτικοῦ καὶ ἀποφασιστικοῦ τὸ ἀληθές της ὄνομα ἔμεινεν ἀγνωστον. Τώρα τὸ χωρίον ἀνήκει εἰς δὲν ἠξέωρον τῆς Γερμανίας τῆς Πετροπόλεως. Κεῖται δὲ πρὸς τὴν ἀνατολικὴν κλιτὸν ἀγόνου λόφου, ὃν ἀνωθεν ἕως κάτω διασχίζει ἐλευσινὴ χαράδρα. Ἡ χαράδρα αὕτη χάσκουσα ὡς ἀβυσσος καὶ κατατεμνομένη εἰς βᾶθος πολὺ ὑπὸ τῆς μανίας τῶν ἑαρινῶν καὶ τῶν φθινοπωρινῶν ὑδάτων, ἐλίσσεται ὡς ὄφιν ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὁδοῦ καὶ διαίρει τὸ πτωχὸν χωριδίον εἰς δύο ἴσα μέρη, τὰ ὁποῖα ἴστανται ἀντιμέτωπα χωρὶς νὰ δύνανται εὐκόλως νὰ συγκοινωνήσωσι. Τὸ χωρίον δὲν εἶναι βεβαίως τερπνόν, ἀλλ' ὅμως εἰς ἐξήκοντα χιλιομέτρων διάστημα πέριξ δὲν ὑπάρχει κάτοικος μὴ γνωρίζων ἀκριβέστατα τὸ Κολοτόφκα καὶ μὴ πορευόμενος συχνάκις καὶ εὐχαρίστως εἰς αὐτό!

Κατ' αὐτὴν τὴν ἀρχὴν τῆς χαράδρας, ἐκεῖ ὅπου τὸ ἀνοιγμα εἶναι ἀκόμη πολὺ στενόν, ὑψύεται τετράγωνος οἰκίσκος, κεχωρισμένος καὶ διακεκριμένος ἀπὸ τῶν ἄλλων. Εἶναι ἀχυρόστεγος, καὶ ἐν τῷ μέσῳ τῆς στέγης διαγράφεται μία καὶ μόνη καπνοδόχος. Ἐν καὶ μόνον ὡσαύτως ἔχει παράθυρον εἰς τὸ ὀπίσθεν μέρος, οὗτος δὲ ὁ ὀφθαλμὸς τοῦ Κύκλωπος βλέπει ὑπὲρ τὴν χαράδραν καὶ κατὰ τὰς χειμερινὰς ἐσπέρας, ὅτε εἶναι φωτισμένος ὁ οἰκίσκος, διακρίνεται μακρόθεν, πολὺ μακρόθεν, ἀναμέσον τῆς πυκνότητος τῆς παγερᾶς ἡμίχλης, καὶ παρίσταται ὡς τις πολιτικὸς ἀστὴρ εἰς τὸν οὐρανὸν μεταβαίνοντα βραδυπρόρον χωρικόν. Ὑπὲρ τὴν θύραν εἶναι κερφωμένη λευκὴ σάνις γράφουσα. Καπηλεῖον πρὸς καταγύμιον. Τὸ καπηλεῖον ἐκεῖνο ἦτο τὸ μᾶλλον συχνάζομενον τοῦ τόπου διότι ἀνήκεν εἰς τὸν Νικόλαν Ἰβάνιτζ.

Ἦτο ἄλλοτε κομψὸς νεανίας ὁ Νικόλας, ἀλλὰ τὰρκα ἐπάχυνεν, ἤρχισε νὰ ἀσπρίζη ἡ κεφαλὴ

του καὶ νὰ ρυτιδοῦται τὸ μέτωπόν του. Ἀπὸ εἴκοσιν ἤδη ἐτῶν ἔχει ἀποκατασταθῆ εἰς τὸ Κολοτόφκα. Δὲν διακρίνεται ἐπὶ ἐκτόκῳ εὐγενεῖα τρόπων, ἀλλ' εἶναι ἀγαθὸς καὶ ἔχει τὸ φυσικὸν δῶρον τοῦ νὰ ἐλκῆ εἰς ἑαυτὸν καὶ νὰ ἀγκαπάζει. Εἶναι εὐφυὲς ἄνθρωπος, γνωρίζει κατὰ βᾶθος τὸν βίον παντὸς μεγιστάνος, παντὸς ἀστοῦ καὶ παντὸς χωρικοῦ ὡς καὶ τὴν κατάστασιν τῶν ὑποθέσεών των. Καλὸν εἶναι εἰς τὰς δυσχερεῖας νὰ τὸν συμβουλευέται τις, ἀλλὰ φρόνιμος ὃν ἀποφεύγει νὰ δίδῃ συμβουλὰς. . . . Εἶναι εἰδήμων παντὸς ὅ,τι εἶναι σπουδαῖον δι' ἕνα Ῥώσον ἵππων δηλαδὴ, κτηνῶν, ξυλείας πρὸς οἰκοδομίαν, κερμάτων, ἀγγειοπλαστικῆς, δερμάτων, ἡμαμάτων καὶ χορῶν.

Ὅταν εἶναι κενὸν τὸ καπηλεῖόν του, κάθηται κατὰ γῆς, ὡς σάκκος πλήρης σίτου πρὸ τῆς θύρας τῆς καλύβης, ἔχων ἐσταυρωμένους ὑπ' αὐτὸν τοὺς μικροὺς τοῦ πόδα καὶ οὕτω καθήμενος ἀνταλλάσσει διακεκομμέναις βουλῆς μετὰ τοὺς διαβάτας. Ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἔχει ἰδεῖ πολλὰ ἐν τῷ βίῳ του, ἐπέζησε δὲ εἰς δεκάδα τοὺς ἀρχαίους ἀγροτικῶν ἐγγενῶν, ὅτινες συνείθιζον νὰ ἐπισκέπτονται τὸ καπηλεῖόν του διὰ νὰ ξεπλένουν τὸν λάργυρά των. Γνωρίζει πᾶν ὅ,τι συμβαίνει εἰς τὰ περὶχωρα εἰς ἑκατὸν βερστίων ἀπόστασιν, οὐδέποτε ὅμως ἀνοίγει τὸ στόμα του οὔτε δίδει πατὲ ὑπόνοιαν ὅτι εἶναι κάτοχος μυρίων μικρῶν μυστηρίων, τὰ ὁποῖα οὐδ' ἐφαντάσθη ποτὲ ὁ ἀστυνομικὸς ὑπάλληλος ὁ μᾶλλον ἀνοικτομάτης. Συσφίγγει πρὸς ἀλληλα τὰ χεῖλη του, μειδιᾷ καὶ ἀνακατύνει τὰ πινάκια του ἢ πίνει ὀλίγον κατ' ὀλίγον. Οἱ γείτονες ὄλοι τὸν ὑπολήπτονται. Ἡ αὐτοῦ ἐξοχότης ὁ κ. Σερεπετέγκος, ὁ σπουδαιότατος ἰδιοκτήτης τοῦ τόπου κατὰ τὸ πολιτικὸν ἀξιωμα, οὐδέποτε λησμονεῖ νὰ τὸν χαιρετίσῃ λίαν εὐνοϊκῶς δασκίς διέρχεται πρὸ τοῦ καπηλείου του, διότι ὁ Νικόλας Ἰβάνιτζ δὲν χωρατεύει. Ἐντὸς ἐνὸς τετάρτου τῆς ὥρας συνέλαβεν ἕνα ζωοκλέπτην καὶ τὸν ὠδήγησεν εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀδικηθέντος. Πρωτῶν τινὰ τὰ ἔβαλε μετὰ τοῦ κατοίκου εἰς τὸν οὐρανὸν χωρίου, ὅτινες δὲν ἤθελον νὰ δεχθῶσι τὸν ὑπὸ τοῦ κυρίου σαλέντα ἐπιστάτην καὶ τοὺς ἠνάγκασεν εἰς ὑποταγήν. Δὲν εἶναι ὅμως ἡ ἀγάπη πρὸς τὸν πλησίον, ἡ

τις τὸν ὀδηγεῖ εἰς τὰς πράξεις ταύτας, ἀλλὰ μᾶλλον ἢ πρόνοια τοῦ νὰ καθίσταται τὸν ἐαυτὸν του φοβερόν εἰς τοὺς χωρικούς, ἵνα μὴ πάθῃ τίποτε ὁ ἴδιος. Ἡ σύζυγός του, δραστηρίως ἀσπὴ ζωηρὸν ἔχουσα τὸ βλέμμα καὶ τὴν ῥίνα λεπτήν, ἤρχισεν ἀπὸ τινος νὰ καθίσταται παχεῖα ὡς ὁ ἀνὴρ τῆς. Ὁ Νικόλας ἔχει τυφλὴν πρὸς αὐτὴν ἐμπιστοσύνην καὶ πρὸς αὐτὴν ἔχει παραδεδομένα τὰ κλειδιά. Οἱ μέθυσοι οἱ μᾶλλον παραχοπαῖοι τὴν φοβοῦνται, διότι φέρεται αὐστηρῶς πρὸς αὐτούς, τοῦτο δὲ διότι ἀποφέρεισι ὄρυθον μὲν πολὺν, ὀλίγα δὲ χρήματα. Διὰ τοῦτο προτιμᾷ τοὺς σιγηλοὺς καὶ ἀταράχους.

Ἡμέραν τινὰ τοῦ Ἰουλίου ἡ ζέστη ἦτο πνιγρὰ! Μετὰ κόπου ἀνέβαινον πρὸς τὸ Πρίτυνι Καθάτση, στενὸν ὁρομίσιον παρὰ τὴν χαράδραν τοῦ Κολοτόφκα. Ὁ ἥλιος κατέκαιε τὰ πέριξ, φοβερός καὶ ἀφρευκτός, μετὰ δὲ τῆς ἀτμοσφαιρας ἀνεμυγνύετο πυκνὸς κενιοστός. Οἱ κόρακες ἐλύοντες ἐπὶ τῶν ὑαλιστερῶν μαύρων πτερῶν των ὄλας συγχρόνως τὰς χρωματιστικὰς καὶ φωτεινὰς ἀκτῖνας εἶχον χάσαν τὸ ῥάμφος των καὶ ἔροιπτον ἐσκοτισμένα βλέμματα ἐπὶ τῶν διαβατῶν, παρ' ὧν ἐζήτουν ὀλίγην εὐπλαγχνίαν ὡς ἐλεημοσύνην. Θὰ ἐφθόνην βεβαίως τοὺς πυργίτας, οἵτινες μόνον ἀντὶ νὰ παραπονούνται διὰ τὰ κινικὰ καύματα, ἀνύψουν τὰ πτερά των, ἐκελεύον ὑπὲρ ποτε καὶ ἔκαμνον τρομερὰς ἐφάδους ἐπὶ τῶν γεισιωμάτων, ἔπειτα δὲ πετῶντες εἰς τὸν ἀέρα ἀγγελιδὸν ἀπὸ τοῦ μέσου τῆς κοιορτώδους ὁδοῦ ἐπέπιπτον ὡς μέγα μελανόφριον νέφος, ὅπου ἦτο κἀνάλας ἐσπαρμένη καὶ ἐκεῖ ἔκαμνον κἀκωσιν δεινήν. Μ' ἐβασάνιζε δίψα φοβερὰ καὶ δὲν εὕρισκον ἐνώπιόν μου οὔτε βρύσιν οὔτε ῥύακα. Ἐν Κολοτόφκα, ὅπως ἐν τοῖς πλείστοις χωρίοις τῶν σταππῶν, οἱ χωρικοὶ μὴ ἔχοντες οὔτε πηγὰς οὔτε φρέατα, ἔχουσι συνειθίσαι τοὺς ατομάχους των εἰς τὴν ῥόφησιν ὕδατος βορβόρου, ὃν λαμβάνουσιν ἀφ' οἰουδήποτε ἕλους. Ἀπεράσισα λοιπὸν νὰ ζητήσω παρὰ τοῦ Νικόλα ποτήριον ζύθου ἢ κβάζ.

Εἰς οὐδεμίαν μὲν ὥραν τοῦ ἔτους εἶναι εὐχάριστον τὸ Κολοτόφκα, διεγείρει δὲ αἰσθημα ἰδιαιτέρως λυπηρὸν καὶ ἀνιαρὸν ὅτε, ὅπως σήμερον, τὸ κατακαίει ὁ ἥλιος τοῦ Ἰουλίου. Κατάκοπος ἐπλησίασα πρὸς τὸ καπηλεῖον διεγείρων τὸν θαυμασμόν τῶν μικρῶν παιδίων καὶ τὰς ὕλακας τῶν κυνῶν. Ἐπὶ τοῦ κατωφλίου τῆς θύρας ἐπαρουσιάσθη ἀφῆνης ὑψηλὸς τις ἀνὴρ, γυμνήν ἔχων τὴν κεφαλὴν, ἐνδεδυμένος μὲ χονδρὸν μαλλιαρὸν ὕψωμα καὶ ἐζωσμένος κυανθὴν ζώνην. Θὰ ἦτο τις ὑπερέτης τῶν περιχώρων ἢ πυκνὴ του λευκάζουσα κόμη διεχύνετο αὐχμηρὰ καὶ ἀτακτος παρὶ τὸ ἐρρυτιδωμένον καὶ ζηρὸν πρόσωπόν του. Ἐφώνει τινὰ κινῶν σὺν τῇ φωνῇ τὰς χεῖρας, αἱ δὲ κινήσεις του εἰδείκνυσαν ὅτι τὸ καπηλεῖον εἶχεν ἐπιδράσει ἐπὶ τοῦ λογικοῦ του.

— Ἐλα! ἔλα λοιπὸν! ἔλεγε παραδόξως ἀνυψῶν καὶ βλέφαρα καὶ ὄφρυς, ἔλα, Μοργάς! Δὲν κινεῖσαι, ἀδελφε, δὲν κινεῖσαι. . . Περιμένουν μέσα. . . καὶ σὺ δὲν κινεῖσαι. . . δὲν κἀμεις καλά!

— Ἐρχομαι, ἔρχομαι, ἀπεκρίθη μὴ λεπτὴ φωνὴ ὡς τῆς αἰγῆς, καὶ ἐκ τῶν ὀπισθεν τῆς καλύβης προῆλθε μικρὸσωμὸς τις καὶ χονδρὸς κυφός. Ἐφερε τὸ χωρικὸν του ἔνδυμα περασμένον διὰ τῆς μίσε μόνον χειρῖδος. Ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἐφῆρει μυτηρὸν σκούφον χωμένον μέχρι τῶν ὠτων ἀεικίνητα ἦσαν τὰ μικρὰ καὶ κίτρινα ὄμματά του, ἐπὶ δὲ τῶν χειλέων του ἔτρεχε μειδίημα μόλις συγκρατούμενον καὶ ὀλίγον βεβιασμένον. Εἶχε τὴν ῥίνα μακρὰν καὶ προέχουσαν ὡς πῶρον πλοίου. — Ἐρχομαι, ἀδελφε, ἐξηκολούθει λέγων ἐν ᾧ ἐβάδιζε πρὸς τὸ καπηλεῖον, ἔρχομαι, ἀλλὰ διὰ τί μὲ φωνάζεις, τί τρέχει ἐκεῖ μέσα;

— Τί σὲ φωνάζω; ἀπήντησεν ὁ ἄλλος· εἶσαι παράξενος ἀνθρώπος, Μοργάς· σὲ φωνάζουν εἰς τὸ καπηλεῖον καὶ ἐρωτᾷς διὰ τί; Σὲ περιμένει μέσα ὁ Ἰάσκας, ὁ Δίκι Βάρινε καὶ ὁ ἐργολάβος, Ἰεῦρις, ἀπὸ τὴν Γίτζδραν. Ὁ Ἰάσκας ἐστοιχημάτισε μὲ τὸν ἐργολάβον· ἐστοιχημάτισαν μπισρα, νὰ πληρώσῃ ὅποιος ἤθελε χάσει. Θὰ τραγουδήσουν, κατὰλαβας; καὶ ὅποιος χάσει θὰ πληρώσῃ.

— Ὁ Ἰάσκας θὰ τραγουδήσῃ; ἠρώτησε ζωηρῶς ὁ Μοργάς. . . ἀλήθειαν μοῦ λές, Ὁ βάλδου!

— Δὲν λέγω ψέματα, ἀπήντησεν ὑπερηφάνως ὁ Ὁβάλδους, ἀλλὰ τί κουτὸς εἶσαι νὰ ἐρωτᾷς; ἀφ' οὗ ἐστοιχημάτισε θὰ τραγουδήσῃ βέβαια, τί ἐρωτᾷς;

— Ἐμπρὸς λοιπὸν!

Ὁ διάλογος οὗτος εἶχε πολὺ διεγείρει τὴν περιέργειάν μου. Πολλάκις εἶχον ἀκούσει νὰ φημιζήται ἐν τῷ τάπῳ ἐκεῖνον τὸ ἔσμα τοῦ Ἰάσκας καὶ εὐχαριστήθην διὰ τὴν περίστασιν, ἥτις μοῦ ἐπαρουσιάζετο νὰ τὸν ἀκούσω καὶ μάλιστα ἐν διαγωνισμῷ. Εἰσῆλθον εἰς τὸ καπηλεῖον μὲ τὴν ἀπόφασιν νὰ παρακολουθήσω ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους τὸν μουσικὸν ἀγῶνα.

ὑποθέτω ὅτι ὀλίγοιτο ἐκ τῶν ἀγνωστῶν ἔσχον ἀφουρμὴν νὰ ἴδωσι ποτε ῥωσικὸν ἀγροτικὸν καπηλεῖον καὶ μάλιστα νὰ τὸ προσέξωσιν· ἀλλ' ὁ γράφων ἀνήκει εἰς τὴν τάξιν τῶν κινηγῶν καὶ τί δὲν βλέπουσιν οἱ κινηγοὶ; Ἡ ἐξωτερικὴ τῶν καπηλεῖων ἐκείνων ἔξ ὁμοιάζει πρὸς τὴν κελύβης, ἢ δ' ἐσωτερικὴ των διάταξις εἶναι ἀπλουστατά. Ἐχουσι πρῶτον μὲν μικρὸν σκοτεινὸν δωμάτιον εἰσόδου, ἔπειτα δὲ μεγάλην αἴθουσαν ἢ ῥωσιστὶ ὀνομάζουσι βιλάικα Ἰθα, ἢ τοῦ λευκὴν ἢ φωτεινὴν αἴθουσαν. Ἡ αἴθουσα αὕτη διαιρεῖται εἰς δύο μέρη διὰ διατείχισμας, ὀπισθεν τοῦ ὀποῖου μόνον οἱ ἀ-

νήκοντες εἰς τὴν οἰκογένειαν δύνανται νὰ εἰσχωρήσωσι. Πρὸς τὸ διατείχισμα τοῦτο ἐρείθεται πλατεῖα τράπεζα δρυϊνὴ, ἥτις εἶναι τὸ ταμείον, καὶ ἐπ' αὐτῆς, ἐνίοτε εἰς διπλὴν ἢ τριπλὴν σειρὰν, ἴστανται ἐν παρατάξει ἐσφραγισμένα φιάλα ποικίλαι τὸ χροῖμα καὶ τὸ μέγεθος. Ὑπεράνω δὲ τῆς τραπέζης, ἐν τῷ διατείχισματι, εἶναι κεκομμένον ἀνοιγμα πλατὺ μᾶλλον ἢ μακρὸν. Τὸ ἐμπροσθεν μέρος τῆς Ἰθάβας, ὅπερ εἶναι εἰς τὴν διαθέσιν τῶν φοιτῶντων, ἔχει ὡς ὄλα ἐπιπλα θρασίον ἐρειδόμενον πέριξ πρὸς τὸν ταῦχαν, δύο ἢ τρεῖς κενὰ βαρέλια καὶ τράπεζαν παρὰ τινι γωνίᾳ ὑποκάτω τοῦ εἰκονίσματος. Ἐν γένει τὰ καπηλεῖα τὰ ἀγροτικὰ εἶναι ἱκανῶς μελαγχολικὰ, δὲν βλέπεισ δ' ἐν αὐτοῖς ἐπὶ τῶν γυμνῶν τοίχων τὰς χονδροειδεῖς ἐκείνας καὶ ζωηρὰς κεχρωματισμένας ξυλογραφίας ἢ μᾶλλον φλοιογραφίας τὰς λεγομένας λουδίτσινά, αἵτινες θεωροῦνται ἀπαραίτητοι εἰς πᾶσαν ῥωσικὴν καλύβην.

Ὅτε εἰσῆλθον εἰς τὸ καπηλεῖον, ἡ συνηγμένη συντροφία ἦτο ἤδη ἱκανή.

Εἰς τὸ ταμείον ἐκάθητο, κρύπτων μὲ τὰς εἰρέας ὀμοπλάτας του καὶ τὸ ἐπὶ τοῦ διατείχισματος ἀνοιγμα καὶ τὰς πυραμίδας τῶν φιαλῶν καὶ ὄλην τὴν ὀπισθεν σκηνὴν ὁ Νικόλας Ἰθάνιτζ, φορῶν πλατὺ ὑποκάμισον χρωματιστῆς ἰνδιάνης καὶ περιφέρων τρυφερὸν μειδίημα ἐπὶ τῶν φουσκωμένων παρειῶν του. Μὲ τὴν λευκὴν καὶ παχουλὴν του χεῖρα ἐκίρνα δύο ποτήρια οἰνοπνεύματος εἰς τοὺς φίλους του Μοργάς καὶ Ὁβάλδουιν, οἵτινες πρὸ μικροῦ εἶχον εἰσέλθει ὀπισθεν δ' αὐτοῦ, ἐν τινι γωνίᾳ, παρὰ τὸ παράθυρον, μόλις διεκρίνετο ἡ γυνὴ του, τῆς ὁποίας τὰ βλέμματα δραστηρίως συνήρουν πρὸς τὴν ἐποπτεῖαν τοῦ συζύγου.

Ἐν τῷ μέσῳ τοῦ καπηλείου ἴστατο ἰσχυρὸς τις, ἀλλὰ καλοκαμωμένος ἀνὴρ· θὰ εἶχεν εἰκοσι τριῶν ἐτῶν ἡλικίαν καὶ ἐφῆρει μακρὸν καφτάνιον ἐκ κυανοῦ νυκλίου. Ὁμοιάζε πρὸς ἰσχυρὸν ἐργάτην ἐργαστασίου, ἂν καὶ ἡ ὄψις του δὲν εἰδείκνυσεν ἀνθρώπον ἀκρας υγείας. Αἱ χαλαραὶ του παρειαί, οἱ μεγάλοι του καὶ ἀνήσυχτοι καστανοὶ ὀφθαλμοί, ἢ εὐθεῖα ῥίς μὲ εὐκινήτους μυκτῆρας, τὸ εἶχον λευκὸν του μέτωπον, τὸ ὅποιον περιεκόσμουσαν κίτρινωπαὶ βόστρυχοι, αὗς ἐρριπταν ὀπισθεν τῶν ὠτων, τὰ ὀλίγον χονδρὰ, ἀλλ' ἀνθῆρὰ καὶ ἐμφραστικὰ χεῖλη, εἰδείκνυσαν ἐμπαθῆ καὶ βίαιον χαρακτήρα. Εὐρίσκατο εἰς προφανῆ παραχρῆν. Ἦνοιγε καὶ ἔλασε τοὺς ὀφθαλμούς καὶ ἀνέπνευεν ἀτάκτως· οἱ βραχίονές του ἔτρεμον ὡς ὑπὸ πυρετοῦ καὶ εἶχε τῷ ὄντι τὸν πυρετὸν ἐκείνον τὸν νευρικὸν, τὸν γνωστὸν εἰς τοὺς ὀμιλοῦντας ἢ ἀδοντας ἐνώπιον ὀμηγύρεως ποθοῦσης νὰ ἀκούσῃ ὀσυμασία. Ὁ ἀνθρώπος ἐκεῖνος ἦτο ὁ Ἰάσκας· ἦτο Ἰάσκωβος ὁ ἐπικαλούμενος Τοῦρκος. Πλη-

σίον αὐτοῦ ἴστατο τεσσαρακοντούτης τις μὲ πλατεῖς ὄμους καὶ παρειὰς παχείας, χαμηλοὺς μέτωπον, μικροὺς ταρταρικούς ὀφθαλμούς, ῥίνα μικρὰν καὶ πιπιεσμένην, πηγούριον τετραγωνικόν, κόμην μαύρην στίλβουσαν καὶ τραχεῖαν ὡς αἱ τρίχες ψήκτρας. Ὁ βλέπων τὴν μελαγχροῖν καὶ μολυβδοχρουν ἐκείνην ὄψιν μὲ τὰ πελιδνὰ χεῖλη, ἐν τῇ καταστάσει τῆς ἡσυχίας καὶ τῆς σκεπτικῆς συνοίας, ἐν ἣ τότε εὐρίσκατο, ἠσθάνετο ὅτι ὁ ἀνθρώπος ἐκεῖνος ἠδύνατο νὰ μεταλάβῃ χαρακτῆρος ἀγρίου ἢ ὅτι εἶχεν ἤδη μεταλάβῃ εἰς ἄλλας περιστάσεις τοιαύτης ἐκφράσεως. Χωρὶς δι' ὄλου νὰ κινήται ὁ ἀνθρώπος ἐκεῖνος περιέφερε κύκλω ἡρέμα τὰ βλέμματα ὡς ὁ βοῦς ὑπὸ τὸν ζυγόν. Ἐφῆρει παλαιὸν ἐπανωφόριον μὲ πλατεῖα χάλκινα κομβία καὶ τετριμμένους μαῦρος μεταξωτὸς λαίμοδότης περιέβαλλε τὸν ὀγκηρὸν καὶ μυώδη λαίμόν του. Ἦτο ὁ Δίκι-Βάρινε ἦτο ὁ Ἄγριος Κύριος.

Ἀπέναντι αὐτοῦ εἰς τὴν γωνίαν τοῦ θραςνίου, ὑπὸ τὸ εἰκόνισμα, ἐκάθητο ὁ ἀντίπαλος τοῦ Ἰάσκας, ὁ ἐργολάβος ἀπὸ τὴν Γίτζδραν. Ἦτο μεσαίου ἀναστήματος ἀνθρώπος, τριακοντούτης περίπου, μὲ περνώματα εἰς τὸ πρόσωπον, μὲ ῥίνα ὀλίγον στραβὴν, μικροὺς καὶ ζωηροὺς, ἀλλ' ἀνομοίους ὀφθαλμούς καὶ μεταξωδὲς γένειον. Εἶχε εὐκίνητον καὶ ζωηρὸν τὸ βλέμμα, ἐκράτει τὰς χεῖρας ὑπὸ τὰ σκέλη, ὀμιλεῖ μὲ ἡσυχίας, ἐκτύπα ἐπὶ τοῦ ἐδάφους πότε τὸν ἑνα πόδα καὶ πότε τὸν ἄλλον, ὅπερ ἔκαμνον ὡστε νὰ φαίνωνται τὰ ὄχι ἀκομφα ὑψηλά του καὶ πρὸς τὸ ἄκρον διὰ κοκκίνας παρυφῆς κεκοσμημένα ὑποδήματα. Ἐφῆρει ἀρμιάκον ἐκ λεπτοῦ τεφροῦρου ἐριούχου μὲ χνουδωτὸν περιλαίμιον, ὅπῃθεν ἐφάνετο ζωηρῶς τὸ κόκκινον του ὑποκάμισον, κομβωμένον μὲ δύο κομβία ἐπὶ τοῦ τραχήλου. Εἰς τὴν ἀντίθετον γωνίαν, δεξιὰ τῆς θύρας, ἐκάθητο ἐνώπιον τραπέζης παράξενος μουσικός μὲ λευκόφριον χονδρὸν ἐπενδύτην, ἱκανῶς ἐσχισμένον πρὸς τὸν δεξιὸν ὄμιον. Τὸ φῶς τοῦ ἡλίου εἰσέδεν ὡς χεῖμαρρος κίτρινωπὸς διὰ τῶν ἐσκοτισμένων ὑάλων τῶν δύο μικρῶν παραθύρων τοῦ προσώπου τοῦ καπηλείου, χωρὶς ὅμως νὰ καταβάλλῃ τὴν συνήθη σκοτίαν τῆς αἰθούσης· τὰ πάντα ἐφωτίζοντο τόσον πενιχρῶς, ὡστε ἠδύνατό τις νὰ εἴπῃ ὅτι τὸ φῶς ἐκηλίθωνε πάντα τὰ ἀντικείμενα, ἐφ' ὧν προσέπιπτον. Ὅθεν ἦτο σχεδὸν ψύχρα ἐντὸς τοῦ καπηλείου, καὶ ἡ ἀνυπόφορος ζέστη, ἢν περιέγραψα, οὐδὲως ἦτο ἐκεῖ ἐπαίσθητή.

Ἡ παρουσία μου, τὸ παρετήρησα, ἐτάραξεν ὀλίγον τοὺς τακτικούς πελάτας τοῦ Νικόλα. Ἄλλ' εὐθὺς ὡς εἶδον ὅτι ὁ Ἰθάνιτζ μὲ ἐχαίρεισεν ὡς ἀνθρώπον γνωρίμον ἡσυχάσαν καὶ δὲν ἔδωκεν πλέον προσοχὴν εἰς τὸ ὑπακείμενόν μου. Ἐζήτησα ζύθον καὶ ἐκάθησα εἰς τὴν γωνίαν

παρά τὴν τράπεζαν, πρὸ τῆς ὁποίας ἐκάθητο καὶ ὁ μουζίκος μὲ τὸν ἐσχισμένον ἐπειδύτην.

— "Ε! λοιπόν! ἐκράυγασεν ὁ Ὁβάλδουσις ἀφ' οὗ κατέπεε διὰ μίαν ἐν ποτήριον οἶνο-πνεύματος, συνοδεύων τὴν κραυγὴν μὲ τὰς γνωστάς χειρονομίας ἀνευ τῶν ὁποίων ἐφαίνεται ὅτι οὐδὲ λέξιν ἠδύνατο νὰ ἀρθρώσῃ, «Τί περιμένω-μεν; Πρέπει νὰ ἀρχίσωμεν, Ἰάσκα!»

— Βέβαια, βέβαια, ν' ἀρχίσητε, προσέθη-κεν ὡς δίδων ὄψρος ὁ Νικόλας.

— Ἄς ἀρχίσωμεν, ὑπέλαθε μεθ' ἡσυχίας καὶ μειδιών ὁ ἐργολάβος, ἐγὼ εἶμαι ἔτοιμος.

— Καὶ ἐγὼ ἔτοιμος εἶμαι, ἐψιθύρισεν ἄνευ ταραχῆς καὶ ὁ Ἰάσκα ὁ Τούρκος.

— Ἄφ' οὗ καὶ οἱ δύο εἶσθε ἔτοιμοι, ἀρχί-σατε λοιπόν, εἶπε καὶ ὁ Μοργάς.

Ἄλλὰ μὲ ὄλην τὴν ὁμόφωνον παρακλήσειν, οὐδεὶς ἤρχιζεν. Ὁ ἐργολάβος ἔμενεν εἰς τὴν γωνίαν του καὶ δὲν ἠγείρετο. Ὅλοι ἐφαίνοντο ὡς ἂν ἐπεριμένον τι.

— Ἐμπρός λοιπόν! ἐκράυγασε παταγωδῶς ὁ Ἄγριος Κύριος.

Ὁ Ἰάσκα ἐφρικίασεν. Ὁ ἐργολάβος ἠγέρθη, διώρθωσε τὸν κόμβον τῆς ζώνης του καὶ ἔβηξε.

— Καὶ ποῖος λοιπόν θ' ἀρχίσῃ; εἶπε πρὸς τὸν Δίκι-Βάρινε, ὅστις ἐξηκολούθει μένων ἀκί-νητος ἐν τῷ μέσῳ τοῦ δωματίου, ὑποβαστα-ζόμενος ὑπὸ τῶν δύο χονδρῶν ποδῶν του διε-σταλμένων καὶ ἔχων χωμένους τὰς χεῖρας εἰς τὰ θυλάκια τοῦ πλατύος πανταλονίου του.

— Σὺ, ἀδελφε, ἀρχισε, εἶπεν ὁ Ὁβάλδουσις πρὸς τὸν ἐργολάβον.

Ὁ Δίκι-Βάρινε παρετήρησε μετὰ θυμοῦ τὸν αὐτόκλητον ἐκείνον τελετάρχην, ὅστις ἐψιθύ-ρισε δειλῶς μίαν ἢ δύο συλλαβάς, ἐταράχθη, ὕψωσε τοὺς ὀφθαλμούς πρὸς τὴν ὄροφν, ἠγεί-ρε τοὺς ὤμους καὶ ἀπεσύρθη.

— Θὰ τραβήξωμεν κλῆρον, εἶπεν ἐπιτακτι-κῶς ὁ Δίκι-Βάρινε, καὶ ὁ ζύθος νὰ εἶναι ἔτοι-μος.

Ὁ Νικόλας ἔσκυψε καὶ ἐγειρόμενος ἀπέθηκε μεγαλοπρεπῶς ἐπὶ τῆς τραπέζης μίαν *ομοῦσαν* ζύθου.

Ἐπειτὰ παρετήρησεν ὁ Βάρινε τὸν Ἰάσκον καὶ τῷ ἔκαμε σημεῖον συνεννοήσεως. Ἐκείνος δὲ ἀνεζήτησεν εἰς τὸ θυλάκιόν του καὶ ἐξήγαγε χονδρὸν χαλκῖνον γρόσιον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἔκαμε σημεῖον μὲ τοὺς ὀδόντας.

Ὁ ἀντίπαλός του ὁ ἐργολάβος ἐτραβήξεν ἀπὸ κάτωθεν τοῦ καφτανίου του ὠραῖον δερ-μάτινον βαλάντιον, ἐξέστριψε βραδέως τὰ σει-ρίτια καὶ χύσας ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ἰκανὰ κέρ-ματα, ἔλαθεν ἔπειτα ἐκεῖθεν χονδρὸν καινουρ-γὸς γρόσιον. Ὁ Ὁβάλδουσις προέτεινε τὸ πα-λαιὸν ρυπαρὸν του κασκέτον καὶ ἐν αὐτῷ ἐρι-ψεν τὰ κέρματά των οἱ δύο ἀντίπαλοι.

— Σὺ θὰ τραβήξῃς, εἶπεν ὁ Δίκι-Βάρινε πρὸς τὸν Μοργάς.

Ὁ Μοργάς, εὐχαριστημένος διότι ἐπρόκειτο νὰ λάβῃ καὶ αὐτὸς ἐνεργὸν μέρος εἰς τὴν διαι-δικασίαν ἐκείνην, ἐμειδίασεν, ἔλαβε τὸ κασκέ-τον μὲ τὰς δύο του χεῖρας καὶ ἤρχισε νὰ πα-ράττη τὰ κέρματα εἰς τὸν ἄερα.

Σιγῇ ἐπεκράτησε. Τὰ δύο γρόσια ἤχουν κτυπῶντα πρὸς ἄλληλα. Παρετήρουν μετὰ προσοχῆς τὰς ὄψεις πάντων, πάντες δὲ ἐδει-κνυον φοβερὰν ἀνυπομονησίαν. Καὶ αὐτὸς ὁ Δίκι-Βάρινε συνέστειλε τὰς ὀφρῦς· ὁ γείτων μου ὁ μουζίκος ὑπὸ τῆς περιεργείας εἶχε πα-ραδόξως ἐκτείνει τὸν λαυρὸν του. Ὁ Μοργάς ἔχασε τὴν χεῖρα εἰς τὸ κασκέτον καὶ ἐξήγαγε τὸ γρόσιον τοῦ ἐργολάβου. Ἡ ὁμήγουρις ἐστε-ναζεν· ἐμελλον νὰ ἀρχίσωσιν. Ὁ Ἰάσκος ἔγεινε κατακόκκινος, ὁ ἐργολάβος διὰ τῆς χειρὸς διώρ-θωσε τὴν κόμην του.

— Καλὰ εἶπα, ἀνέκραξεν ὁ Ὁβάλδουσις, ὅτι σὺ ἔπρεπε ν' ἀρχίσῃς!

— Ἐβαρύνθημεν τὴν γλώσσάν σου καὶ κάτω-τὰς χεῖρας! ἐκράυγασεν ὁ Δίκι-Βάρινε. Ἄρχισε λοιπόν, εἶπεν ἔπειτα ἀποταθείς πρὸς τὸν ἐργο-λάβον.

— Ποῖον ἄσμα; ὑπέλαθεν ἐκείνος μετὰ τινος ταραχῆς.

— Ὅποιον θέλεις, ἀπήντησεν ὁ κάπηλος σταυρώνων ἐπὶ τοῦ στήθους τὰς χεῖρας, δικαίω-μά σου εἶναι, ἡμεῖς δὲν ἔχομεν παρά νὰ κρίνω-μεν ἐν συνειδήσει...

— Ἀδελφια, ἀφήσατέ με νὰ βῆξω ὀλίγον, ἐπανέλαθεν ὁ ἐργολάβος ὠπεύων διὰ τῆς χει-ρὸς τὸ χονδρῶτόν του περιλαίμιον... Ἐπει-τὰ ἐρρέμβασεν ὀλίγον, ἐκίνησε τὴν κεφαλὴν, ἔ-καμεν ὀλίγα βήματα ἔμπρός... Ὁ Ἰάσκα τὸν κατέτρωγε μὲ τοὺς ὀφθαλμούς.

Πρὶν ἢ περιγράψω τὸν γενόμενον μουσικὸν ἀγῶνα, νομίζω πρέπον νὰ προτάξω ὀλίγας λέ-ξεις περὶ ἐκάστου τῶν προσώπων τοῦ παρόντος διηγήματος, διότι ὁ βίος τινῶν ἐξ αὐτῶν μοι ἦτο ἤδη γνωστὸς πρὶν ἢ ἰδῶ αὐτοὺς συνηγ-μένους ἐν τῷ καπηλείῳ τοῦ Νικόλα, ὡς πρὸς δὲ τοὺς ἄλλους, συνέλεξα μετὰ ταῦτα περὶ τοῦ βίου των τὰς ἀπαιτουμένας πληροφορίας.

Τοῦ Ὁβάλδουσις τὸ πραγματικὸν ὄνομα εἶναι Εὐγρόφιος Ἰβάνωφ, ἀλλ' οὐδεὶς ἐν τῇ χώρᾳ ὀνομάζει αὐτὸν διὰ τοῦ κληθινοῦ του ὀνόμα-τος, καὶ αὐτὸς δὲ καυχᾶται ἐπὶ τῷ ἐπωνυμίῳ, ὅπερ δύναται νὰ σημαίη ἀνθρώπον ἀεικίνητον, φλόαρον, ἐλαφρὸν. Ἦτο ὑπηρέτης ἀγαμὸς καὶ μέθυσις, ἐν οἷ κύριός του ἀφήκων ἐλεύθερον εἰς τὰς ὀρέξεις του· μὴ ἔχων δὲ οὐτε ἐργασίαν οὔ-τε λεπτόν εὕρισκε τρόπον νὰ διασκεδάξῃ καθ' ἐκάστην εἰς τὴν βράχιν τῶν ἄλλων, ἂν καὶ δὲν ἦτο πολὺ εὐάρεστος ἢ συναναστροφή του, ἀπ' ἐναντίας δὲ διὰ τῆς ἀκατασχέτου φλυαρίας του,

διὰ τῆς αἰωνίας ταραχῆς του καὶ τοῦ ἀκατά-παύστου γέλωτός του, ἠνώχλει τοὺς πάντας ὡς ὁ κώνωψ ἢ ἡ μυῖα. Δὲν ἤθευρεν οὔτε νὰ χο-ρεύῃ, οὔτε νὰ ἀδῇ, οὔτε νὰ κρούῃ τὴν κιθάραν, οὐδέποτε δὲ εἶπε τι ὄχι εὐφρῆς, ἀλλ' οὐδ' ἀ-πλῶς λογικόν. Εἶναι ἀληθῆς φωνακλῆς, ἀλη-θῆς ὀβλιθῶν, καὶ ὅμως ἀπὸ εἰκοσιν ἐτῶν εἰς τεσσαράκοντα βερσιῶν περὶ ἀπόστασιν οὐδέ-μία ἔγεινε διασκεδάσις ἀνθρώπων τῆς κατω-τέρως τάξεως χωρὶς νὰ εὕρισκῃται καὶ τὸ ὑπο-κειμένον του ἐν τῷ μέσῳ τῶν συμποτῶν, πάν-τες δ' ἐσυνείθισαν νὰ τὸν ὑπομένωσιν ὡς ἀνα-πόφευκτον κακόν. Μόνος δ' ὁ Δίκι-Βάρινε ἠ-δύνατο νὰ τὸν ἀναχαίτῃ ὅτε ὑπερέβαινε τὰ ὅρια.

Διάφορος ἀνθρώπος ἦτο ὁ Μοργάς. Τὸ ἐπω-νύμιόν του, *μοργάς*, ὅπερ σημαίνει περίπου *σκαρδαμυκτής*, εἶναι ἀγνωστον διὰ τίνα αἰτίαν τῷ ἐδόθη, διότι βεβαίως δὲν ἀνοικοκλείει τοὺς ὀφθαλμούς πλείοτερον τῶν ἄλλων ἀνθρώπων. Ὁ ῥωσικὸς λαὸς ἔχει μεγάλην τάσιν εἰς τὸ ἀπονέμειν τοιαῦτα ἐπωνύμια, ὅ· δὲ κατοικήσας εἰς εἰκοσι διαφόρους τόπους τρέχει τὸν κίνδυ-νον νὰ κοσμηθῇ δι' εἰκοσι διαφόρων ἐπωνυμιῶν, τὰ ὅποια θὰ εἶναι πολὺ ποικίλα, κατὰ τὴν σημασίαν καὶ τὴν εὐστοχίαν. Μὲ ὅλας μου τὰς προσπάθειάς τοῦ νὰ φωτισθῶ ἐπαρκῶς περὶ τοῦ παρελθόντος βίου του, ὁμολογῶ ὅτι δὲν ἠδύ-νηθην ν' ἀποφύγω πλείστας ἐκλείψεις φωτός, τὸ αὐτὸ δὲ βεβαίως ἠθέλει πάθει καὶ πᾶς ἄλλος περίεργος, ὅστις ἠθέλην ἐπιδοθῆ εἰς ὁμοίως ἐ-ρεῦνας. Τὸ μόνον, τὸ ὁποῖον ἔμαθον εἶναι ὅτι εἶχε χρηματίσει ἀμαξήλατης γραίας κυρίας, ἠτις δὲν εἶχεν οἰκογένειαν, ὅτι ἡμέραν τινὰ ἔ-φυγεν ἀφῆνης συμπαραλαμβάνων τοὺς τρεῖς ἀ-ριστοὺς ἵππους, οὓς ἡ κυρία εἶχεν ἐμπιστευθῆ εἰς τὴν φροντίδα του, ὅτι ἐπὶ ὀλόκληρον ἔτος εἶχε κατασταθῆ ἀνεύρετος καὶ ὅτι πεισθεὶς φαί-νεται περὶ τῶν κινδύνων, οὓς συνεπήγετο ὁ πλάνης βίος, ἐπανήλθε μόνος του, χωλὸς μὲν, κάττισχνος καὶ βρακένδυτος, ἀλλὰ μετενοῶν καὶ προσέπεσεν εἰς τοὺς πόδας τῆς κυρίας του.

Ἐκτοτε διὰ τῆς καλῆς του διαγωγῆς ἔκαμε νὰ λησμονηθῶσιν αἱ παλαιαὶ του ἁμαρτίαι, ἐπανέκτησε τὴν εὐνοίαν τῆς εὐγενοῦς δεσποί-νης, ἐγένετο ἐπιστάτης τοῦ κτήματος, μετὰ δὲ τὸν θάνατον αὐτῆς εὐρέθη ἐλεύθερος τῆς δουλοπαροικίας καὶ ἐγγεγραμμένος εἰς τοὺς ἀ-στούς. Ἐγεινεν ἔπειτα γεωργός, ἐργάζετο παρὰ τοῖς κτηματίαις τῶν περιχώρων, ἀπέ-κτησεν τινὰ περιουσίαν καὶ τῶρα ζῇ ἀνέτως. Εἶναι πρακτικὸς ἀνθρώπος, συνετός, οὔτε καλὸς οὔτε κακός. Ἠξεύρει νὰ κερδοσκοπῇ, γνωρίζει νὰ διακρίνῃ τοὺς ἀνθρώπους, τοὺς ἀ-ποίους ἐμεταλεύεται δταν τῷ τύχῃ περί-στασις. Εἶναι περισκεμμένος καὶ ἔχει τὴν φρό-νιμον τόλμην τῆς ἀλώπεκος. Δύναται νὰ φλυα-

ρῇ ἐπὶ ὄρας χωρὶς νὰ εἴπῃ τι τὸ ὁποῖον νὰ μὴ θέλῃ νὰ εἴπῃ, ἀναγκάζων ὅμως τοὺς ἄλλους, χωρὶς νὰ θέλωσι, νὰ τῷ ἐκμυστηρεύονται τὰ πάντα... Οὐδέποτε παρατηρεῖ τὸν ἀνθρώπον κατ' εὐθεῖαν, ἀλλὰ δεξιὰ, ἀριστερὰ, ὑπερῶνα, ὑποκάτω. Ἐπὶ ἐβδομάδας ὅλας σκέπτεται, χω-ρίς νὰ εἴπῃ τίποτε, ἂν πρέπῃ ἢ ὄχι νὰ ἐπιχει-ρήσῃ τι, ἀφ' οὗ δὲ σκεθῆ, τὸν βλέπεις ἀφῆνης νὰ ἀναλαμβάνῃ πράγματα, τὰ ὅποια εἰς τοὺς ἄλλους φαίνονται ἐξόχως τολμηρὰ. Ἐχει πε-ποίθησιν εἰς τὴν τύχην του, πιστεύει εἰς τὰς προαισθήσεις, εἶναι προληπτικὸς. Ὅλιγον ἐν-διαφέρεται ἂν τὸν ἀγαπῶσιν οἱ ἀνθρώποι, ἀρ-κεῖ νὰ τὸν ὑπολήπτωνται. Ἐνα μόνον υἱὸν ἔχει, νεαρὸν ἔτι, τὸν ὁποῖον ὑπεραγαπᾷ. Ὁ υἱὸς ἐ-κεῖνος ἀρσούκτως θὰ ἔχῃ μέλλον, διότι διδάσκε-ται εἰς τὸ σχολεῖον τοῦ πατρὸς. Ὅταν μὲ τὸν καλὸν καιρὸν κἀθῆναι τὸ ὄρος ὡς ἐν συμβου-λίῳ τὴν ἐσπέραν οἱ γέροντες ἔκωθεν τῶν καλυ-βῶν των, λέγουσιν· «Ὁ μικρὸς Μοργάς εἶναι υἱὸς τοῦ πατρὸς του», καὶ οὐδὲ λέξιν προσθέ-τει τις εἰς τὴν διπλωματικὴν ἐκείνην φράσιν.

Ὁ ἐργολάβος εἶναι ἐργολάβος καὶ ὑπὸ οὐδὲν σχεδὸν ἄλλο ὄνομα εἶναι γνωστὸς καθ' ὄλην τὴν χώραν. Τὸν μεταχειρίζονται εἰς παντοῖα ἔργα, διότι εἶναι δραστήριος καὶ ὑπήκοος. Μίαν μό-νην ἔχει φιλοδοξίαν, ὅτι εἶναι ἀριστος ψάλτης.

Ὁ Ἰάσκος ὁ Τούρκος ἢ Ἰάσκα ὁ ἐν τῷ ἄδειν ἀντίπαλός τοῦ ἐργολάβου, ἔσχε τὸ ἐπωνύμιον τοῦ Τούρκου, διότι εἶναι τῷ ὄντι υἱὸς μητρὸς Τουρκίσσης, ἠτις εἶχεν ἀπαχθῆ αἰχμαλώτως εἰς τὴν Ῥωσίαν. Ὁ Ἰάσκος ἀγροῖκος κατὰ τὸ ἐξωτερικόν, εἶναι κατὰ βῆθος φιλόμους κατ' ὄλην τὴν σημασίαν τῆς λέξεως, ἐργάζε-ται δὲ παρὰ τινι χαρτοποιεῖ τῶν περιχώρων.

Ὡς πρὸς τὸν Δίκι-Βάρινε, τὸν Ἄγριον Κύ-ριον, θὰ εἴπω πλείοτερον, διότι ὁ ὑψηλὸς πο-λιτισμὸς, εἰς ὃν ἐφθάσεν ὁ κόσμος, διέδωκε πολὺ τὴν πρὸς τοὺς ἀγρίους ὄρεξιν. Ἄλλως δὲ ὁ περὶ οὗ λόγος εἶναι πλείοτερον μὲν αἰνιγματι-κός, ὀλιγώτερον δὲ ἀγριος καὶ ὀλιγώτερον κύ-ριος ἢ ὅσον λέγει τὸ ἐπωνύμιόν του.

Ἡ πρώτη ἐντύπωσις, ἣν ἐμποιεῖ ὁ ἀνθρώ-πος ἐκεῖνος, εἶναι ἡ συναίσθησις ἀγρίας δυνά-μεως, ἀκατεργάστου, βαρείας, πιστικῆς, ἀδα-μάστου, καταπληκτικῆς. Πρέπει νὰ ἔχῃ ὑγίαν Ἡρακλέους, ὃν ἠθέλε τις κατασκευάσῃ διὰ πελέκως ἐκ δρυός, Ἡρακλέους ἐνέχοντος δέκα ἀνθρώπων ζώην. Ἄν δὲν τὸν θέλητε ὡς Ἡρα-κλέα, δύναμαι νὰ εἶς τὸν παραστήσω ὡς ἀρ-κτον, ἀλλ' ἄρκτον ὄχι ἀμέτοχόν τινος χάριτος, ἠτις κατ' ἐμὲ προέρχεται ἐκ τῆς λαμπρᾶς καὶ ἀταράχου πίστεως, ἣν ἔχει ἀκράδαντον εἰς τὴν ἰδίαν ἰσχύιν. Εἶναι δύσκολον, πολὺ δύσκολον νὰ μαντεύσῃ ὁ κατὰ πρῶτον μάλιστα παρα-τηρῶν αὐτόν, εἰς ποίαν κοινωνικὴν κατηγορίαν δύναται νὰ τὸν κατατάξῃ. Διότι ὅσα τις δύ-

ναται περί αυτού να εἴπη εἶναι ἀρνητικῶς. Δὲν εἶναι ὑπερήφανος, οὔτε ἀσπύς, οὔτε ὑπάλλληλος, οὔτε εὐγενὴς πτωχεύσας, εἶναι δυνατός τις ἀνθρώπος, ἀβλαβής, ὅστις θέλει ἐκεῖνο τὸ ὅποιον θέλει, εἰς ὅν πάντες χωρὶς νὰ πολυσκεφθῶσιν ὑποχωροῦσιν. Πῶς εὐρέθη ἐγκατεστημένος εἰς τὴν ἡμετέραν χώραν, ἂν ὑπῆρξε στρατιωτικῶς ἢ πολιτικῶς ὑπάλλληλος καὶ τίνος κλάδου, ἂν ἤξευρε νὰ γράφῃ ἢ ὄχι, εἶναι πράγματα παντελῶς ἀγνωστά.

Μένει νὰ εἰπωμεν πῶς ζῆ· τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι οὐδὲν μετέρχεται ἔργον, οὐδεμίαν τέχνην, οὐδεμίαν ἐμπορίαν. Εἰς οὐδενὸς τὸν οἶκον παρεύεται, οὐδενὸς τὴν γνωριμίαν ἐπιζητεῖ καὶ ὅμως οὐδεὶς ποτε τὸν εἶδεν ἀνευ χρημάτων καὶ παρ' οὐδενός ποτε ἐδανείσθη. Μετρίοφρων δὲν εἶναι, οὔτε ζῆ βίον μέτριον καὶ λιτόν, ἀλλ' ἤσυχον, ὡς ἀνθρώπος ἀνεξάρτητος ἀπὸ παντός δεσμοῦ καὶ πάσης ὑποτελείας. Τὸν ὀνομάζουσι συνήθως μὲ τὸ ῥηθὲν ἐπωνύμιον τοῦ Ἀγρίου Κυρίου, ἀλλ' ὅταν τῷ ἀποτεινοῦσι τὸν λόγον μεταχειρίζονται συνήθως οἱ ἄνθρωποι τὸ ἀληθινόν του ὄνομα Περυλέκωφ. Χωρὶς ποτε νὰ ἐνεργήσῃ πρὸς τοῦτο, κατώρθωσε νὰ ἀποκτήσῃ μεγίστην ἐπιρροὴν ἐπὶ τῶν καινοτέρων ἀνθρώπων· εὐχαρίστως καὶ εἰς τὴν στιγμὴν ὑπακούουσιν εἰς αὐτόν, ἂν καὶ οὐδὲν ἔχει δικαίωμα νὰ διατάσσῃ, οὐδὲ ἴσχυος δὲ ὑποδεικνύει ἀπαιτήσεις τοῦ νὰ εἶναι πρὸς αὐτὸν εὐπειθεῖς, ὅσοι κατὰ τύχην ἤθελον ἔλθαι εἰς σχέσεις πρὸς αὐτόν...

Ὅτι ἐν τῷ Περυλέκωφ μοι ἔκαμε πλειοτέρων αἰσθησῶν εἶναι τὸ ἐνστικτικὸν ἐκεῖνο, τὸ ὅποιον ἔχει, φυσικῶς τίνος βίας καὶ ἀγριότητος, τῆς ὀψίας διορθῆς ἐν τῷ βλέμματί του τὰς ἀριστοὺς ὠθήσεις μετὰ δυσκολίας καταστελλομένας, συνάμα δὲ καὶ εὐγενείας ψυχῆς ὡσαύτως φυσικῆς, τοῦτο δὲ τὸ κρῆμα ἐν οὐδενὶ ποτε ἀλλῶ ἀνθρώπῳ ἐπαρουσιάσθη εἰς τὴν παρατήρησίν μου ἐν τσσαύτῃ ἐπιτάσει.

Ὁ ἐργολάβος ὀρθίος μεταξὺ τῆς δρυϊνῆς τραπέζης τοῦ καπήλου καὶ τῆς γωνίας, ἣν εἶχε καταλίπει, ἔλειπεν ἐξ ἡμισίας τὰ ὄμματα καὶ ἤρχισε νὰ εἶδῃ δι' ὑψίστης ἰσχυροφωνίας ἐπιχώριόν τι ἄσμα, ὅπερ ἤκουον διὰ πρῶτην φοράν καὶ τὸ ὅποιον δὲν δύνανται ἐπιτυχῶς νὰ ψάλωσι παρὰ οἱ ἔχοντες ἀσφαλῆ τὴν φωνὴν καὶ δυνάμενοι μετὰ καθαρότητος νὰ φθίσωσιν εἰς τοὺς ὑψίστους τόνους. Ἡ φωνὴ τοῦ ἡμετέρου ἐργολάβου ἦτο ἐν γένει γλυκεῖα καὶ εὐάρεστος, ἀλλ' ὀλίγον διαστικτός καὶ διακεκομμένη τὴν μετεχειρίζετο ὡς τι ὠραῖον καὶ στίλβον ἄθυρμα, τὰ ὅποιον στρεφογυρίζει τις· ὁ ἦχος ἐφαίνετο ὡσεὶ ἀκαταπαύστως ἀναίθουκαταβαίνων ἀπὸ τῶν νεφελῶν εἰς τὴν γῆν διὰ τῶν ἐλίγων κρουσταλλίνης καὶ ἡλιοσταλακτου κλίμακος καὶ ἀπὸ τοῦ αἰθερίου καὶ ἀδιοράτου ὕφους καταχέων νιφάδας ἐλαμβούσης μελω-

δίας, αἵτινες οἶονεὶ ἐπέπλεον καὶ ἐκυμαίνοντο μετ' ἀφάτου χάριτος· ἐκεῖθεν δ' ἐνόμιζες ὅτι ἀπεσπῶντο αὐτοσχέδιον τοῦ ψάλτου σκοποὶ μαγυτικὸι καὶ ἐναρμόνιοι, ὁμοιάζοντες πρὸς ἀστέρας διάττοντας, οἵτινες ἐπήγαινον νὰ σβασθῶσιν εἰς τὸ σκότος τῆς σιγῆς... καὶ μετὰ τὰς παύσεις ἐκεῖνας, αἵτινες μὲλις σοὶ εἶδιδον καιρὸν ν' ἀναπνεύσῃς, ἐπανήρχιζε πάλιν ὁ ψάλτης μετὰ τόλμης καὶ λαμπρότητος, αἵτινες συμπάρεσυρον τὴν ψυχὴν τοῦ ἀκροατοῦ.

Εἰς τὰς ταχεῖας ἐξελίξεις τοῦ ἄσματος ἐκείνου τοὺς σημαντοτέρους σκοποὺς διεδέχοντο ἄλλοι μᾶλλον χαριέντες· καὶ ἡ ἐντελεστάτη τέχνη, δι' ἧς ὠκονόμει ὁ ψάλτης τὰς μεταβάσεις μοι ἔκαμνον πλειοτέραν ἐντόπισιν ἢ αἱ ἀλλεπαλληλοὶ κάμψεις καὶ τὰ τερετίσματα αὐτοῦ, ὅσον θαυμασία καὶ ἂν ἦσαν ἐνεκα τῆς μελωδικῆς αὐτῶν καθαρότητος. Πᾶς ἐραστὴς τῆς μουσικῆς θὰ ἐτέρπετο ἀκούων ὅ,τι ἤκουον· ἂν ἦτο Γερμανός, θὰ ἐστέναζε καὶ θὰ ἐξέβαλλε κραυγὴν. Ὁ ἐργολάβος εἶναι ἀληθῆς Ῥώσος, *tenore di grazia*· εὐάρεστος θὰ τὸν ἤκουον ἐν Μεδιολάνῳ, ἐν Βενετίᾳ ἢ ἐν Νεαπόλει ἢ καὶ ἐν Παρισίοις ὡς ἐλαφρὸν ὑψίφωνον· τὸ ἄσμα του ἦτο κυρίως χαρωπὸν τι ὀρχηστικὸν μέλος, ὅπερ, ἐφ' ὅσον ἠδυνήθηεν νὰ συναγάγῃ ἀπὸ τοῦ μέσου τῶν ἀτελευτήτων ποικιλιμάτων καὶ προσθηκῶν καὶ ἐπαναλήψεων, ἤρχιζε περίπου ὡς ἐξῆς:

“Εκαβ’ ἡ νηὴ ἡ νηούταινη
Μικρὸ μικρὸ χωρῆρι
Κ’ ἔσπερην ἡ τρελλούταινη
Τῶν λουλουδιῶν τὸ σπόρο.
Τὴν εἶδε, τὴν ἀγάπησεν
Ὁ Κούζμας

Ἐψάλλε καὶ πάντες προσεκτικῶς τὸν ἤκουον, ἐκεῖνος δ' ἐνόει ὅτι εἶχεν ἐνώπιόν του κριτὰς ἰκανοὺς καὶ πεπειραμένους, διὰ τοῦτο δὲ δὲν ἐκρατεῖτο κατὰ τὸ κοινὸν λόγιον. Τῷ ὄντι, εἰς τὰ μέρη τῆς Ῥωσίας, εἰς ἃ ἐγὼ κατοικῶ, ἀνὰ ἑκατοντάδας ἀριθμοῦνται οἱ λεπτοὶ γινῶσται τῆς ὠδικῆς, δικαίως δ' ἐπὶ τοῦτῳ φημίζεται ἡ μεγάλη κόμη τοῦ Σεργιέβσκιε, κειμένη ἐπὶ τῆς μεγάλῃς ὁδοῦ τοῦ Ὀρέλ καὶ θεωρουμένη ἐν ἀπόσῃ τῆ Ῥωσίας ὡς τόπος κατ' ἐξοχὴν ἀρμόδιος διὰ τὰς γλυκυτάτας καὶ τερπνοτάτας ἀσκήσεις τῆς φωνητικῆς μελωδίας.

Ἐπὶ πολὺ ἔψαλλεν ὁ καλὸς ἐκεῖνος ἀσπύς, χωρὶς νὰ παραγάγῃ λίαν ἰσχυρὰν συγκίνησιν ἐπὶ τῶν ἀκροαμένων με ὄλην τὴν μελωδικὴν δυνάμιν, ἣν ἀνέπτυσσε, διότι ἔλειπεν αὐτῷ χορδὸς, ὅστις νὰ τὸν ὑποστηρίξῃ κατὰ τὴν περιοδικὴν ἐπαναφορὰν τῆς ἐπιφθοῦ. Τέλος, μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν δυσχεροῦς τίνος καὶ θαυμασιῶς ψαλέντος μέλους, ὅπερ εἶχε κάμει καὶ αὐτὸν τὸν Δίκι-Βάρινε νὰ μειδιάσῃ ἐξ εὐχαριστήσεως, ὁ Ὀθαλδουῖς δὲν ἠδυνήθη νὰ κρατήσῃ ἑαυτὸν καὶ ἀφῆ-

κε φωνὴν μανιῶν ἐπιδοκιμασίας. Πάντες ἐφρικίασαν ὑπὸ χαρᾶς. Ὁ Ὀθαλδουῖς καὶ ὁ Μοργγᾶς ἤρχισαν ὑποκώφως νὰ παρακολουθῶσι τὴν φωνὴν τοῦ ψάλτου, ἀντικαθιστῶντες τρόπον τινὰ τὸν λείποντα χορὸν καὶ ἐκφράζοντες πρὸς τὸν καλλιτέχνην ἐπικαιλημένως τὴν ἀκράτητον αὐτῶν εὐαρέσειαν.

Ὁ Νικόλας ἐν τῇ γωνίᾳ τῆς δρυϊνῆς τραπέζης του, ἔσειε καὶ αὐτὸς ἐπιδοκιμαστικῶς τὴν κεφαλὴν δεξιὰ καὶ ἀριστερά. Ὁ δὲ Ὀθαλδουῖς χῶνων ἐντὸς τῶν ὤμων του τὴν κεφαλὴν ὑπὸ τῆς πολλῆς εὐθυμίας ἐχειρονόμει πρὸς τὸν ἦχον τοῦ ἄσματος καὶ ἐκτύπα διὰ τῶν χονδρῶν ποδῶν του τὸ ἔδαφος. Ὁ Ἰάκωβος εἶχε κοκκίνους καὶ σπινθηροβόλους τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἔτρεμεν ὡς τὸ φύλλον καὶ ἐμειδία σπασμωδικῶς ὡς ὑπὸ πυρετοῦ. Μόνος ὁ Δίκι-Βάρινε εἶχεν ἀμετάβλητον τὴν ὄψιν καὶ ἀκίνητος ἵστατο εἰς τὴν θέσιν του, ἀλλὰ τὸ βλέμμα του προσηλωμένον ἐπὶ τοῦ ψάλτου εἶχε γλυκύτητα θαυμασίαν, ἂν καὶ μειδιάμα περιφρονήσεως ἐπεκαθῆτο ἐπὶ τῶν χειλέων του.

Ἐνθαρρυνόμενος ὑπὸ τῶν προφανῶν σημείων τῆς γενικῆς ἐπιδοκιμασίας, ὁ ψάλτης ἐξηκολούθησεν ὡς στρόβιλος μετὰ τοσαύτης ἐντάσεως καὶ ποικιλίας φθόγγων καὶ ποικιλιμάτων καὶ ἐκφράσεως, ὡστε ὅταν ἐπὶ τέλους ἐξήντημένος, ὠχρὸς καὶ ὑπὸ ψυχροῦ ἰδρώτος περιβεβρεγμένος, ἀφῆκε, ριπτόμενος καθ' ὅλον αὐτοῦ τὸ σῶμα πρὸς τὰ ὀπίσω, τὸν τελευταῖον φθόγγον, φθόγγον ἐκπνέοντα καὶ ὡσεὶ ἀφανιζόμενον εἰς τὰς ἐσχατίας τοῦ διαστήματος, γενικὴν κραυγὴν ἐπιδοκιμασίας ὡς ἐκ συνθήματος ἐξῆλθεν ἀπὸ τοῦ στόματος τῶν παρόντων. Ὁ Ὀθαλδουῖς ἐρρίθη εἰς τὸν τράχηλον τοῦ ψάλτου καὶ περιεπτύξατο αὐτόν με τοὺς ὀστέωδεις βραχίονάς του· ἐπὶ τοῦ χονδρῶ προσώπου τοῦ Νικόλα ἐπεφάνη ἐρύθημα, ὅπερ ἐνόμιζες ὅτι τῷ ἀφῆρει εἰκόσιν ἐτῶν ἡλικίαν καὶ τὸν μετεμόρφωσεν εἰς νεανίαν· ὁ Ἰάκωβος ἐκραύαζεν ἐκτὸς ἐκτουτοῦ· «παλληκαρᾶ, παλληκαρᾶ!» Καὶ αὐτὸς δὲ ὁ γείτων μου, ὁ μουζικός, ἐκτύπα με τὰς χεῖρας τὴν τράπεζαν ἐπικαλούμενος τὸν διάβυλον καὶ πτύων, ὡς συνήθως κάμνουσιν οἱ κοινότεροι τῶν Ῥώσων, κατ' ἐπαναλήψιν.

— Μὰς εὐχαρίστησες, ἀδελφέ, ἐφώνει ὁ Ὀθαλδουῖς ἐξακολουθῶν νὰ κρατῇ τὸν ψάλτην, μὰς εὐχαρίστησες! Ἐκέρδησες, ἀδελφέ, σοὺ τὸ λέγω ἀπὸ τώρα, ἰδικὸς σου εἶναι ὁ ζῦθος. Ποῦ νὰ παλαίσῃ τώρα ὁ Ἰάσκας, ἀδύνατον!

— Ἀφῆσέ τον λοιπόν, σοὺ λέγουν, ἀφῆσέ τον, ἐφώναζεν ὁ Μοργγᾶς. Ὁ ἀνθρώπος ἔχει ἀνάγκην νὰ ἡσυχάσῃ, εἶναι κατὰκοπος· εἶσαι πολὺ ὀχληρὸς, ἀνυπόφορος!

— Ἄς ἡσυχάσῃ, ἀδελφέ, ἄς καθίσῃ, ἐγὼ θὰ πῶ εἰς ὑγείαν του, ἀπήντησεν ὁ Ὀθαλδουῖς

πλησιάζων πρὸς τὴν δρυϊνὴν τράπεζαν καὶ θὰ πῶ διὰ λογαριασμὸν του...

Ὁ Ἰάσκας ἐφαίνετο τετραγαγμένος ἐνεκα τῆς ἐπιδοκιμασίας τῆς ἐκφρασεύσεως τόσον παταγωδῶς πρὸς τὸν ἀντίπαλόν του.

— Ἄν ἐντρέπῃσαι, θὰ μὰς κάμῃς νὰ πιστεύσωμεν ὅτι φοβεῖσαι· ἄρχισε λοιπόν τὸ ἄσμα σου καὶ κάμε ὅπως σὲ φωτίσῃ ὁ Θεός, εἶπεν ὁ Δίκι-Βάρινε με τόνον ἀνθρώπου ἐννοοῦντος νὰ τῷ ὑπακούσῃσι πάντες ἀμέσως.

Ὁ Ἰάσκας ἀνέπνευσεν ἐν ἡσυχίᾳ, παρετήρησε περὶ αὐτῶν καὶ ἔφερε τὴν ἀριστερὰν χεῖρα ἐπὶ τοῦ ἀνω μέρους τοῦ προσώπου του.

Πάντες οἱ παριστάμενοι τὸν κατέτρωγον διὰ τῶν ὀφθαλμῶν, μάλιστα δὲ ὁ ἐργολάβος, ὅστις ἐδείκνυεν ἐπὶ τοῦ προσώπου με ὄλην τὴν φυσικὴν του ἀταραξίαν, ἔχην ἀνησυχίας, ἥτις ἐφαίνετο ἀνεξήγητος εἰς ἐμὲ τὸν βλέποντα τὸ ὄλιγον θάρρος τοῦ ἀντιπάλου του. Ἀκούμβησεν ἐπὶ τῆς θύρας καὶ ἵστατο ἀκίνητος. Ὅτε τέλος ὁ Ἰάσκας ἀπεκάλυψε τὸ πρόσωπον, ὁ δυστυχῆς, νέος ὁμοιάζε πρὸς νεκρὸν κατὰ τὴν ὠχρότητα, καὶ μὲλις διεκρίνατο ἡ λάμψις τῶν ὀφθαλμῶν του διὰ μέσου τῶν καταβιβασμένων βλεφαρίδων.

Ἐστέναζεν ὁ ψάλτης, ἀνέπνευσε καὶ ἐξέβαλε πρῶτον φθόγγον. Ὁ φθόγγος οὗτος δὲν ὑπέσχετο μεγάλα πράγματα, ἦτο ἰσχνός, θινός καὶ δὲν ἐφαίνετο ἐξερχόμενος ἐκ τοῦ στόματος. Ἐνόμιζες ὅτι ἤρχετο ἐξῶθεν καὶ ὅτι εἶχε ριφθῆ παρὰ τίνος ἐν τῷ μέσῳ τοῦ προσεκτικῶ πλῆθους. Διὰ τοῦτο ἔκαμεν ἐπὶ ἔλαιον ἡμῶν παρῶξενον ἐντύπωσιν καὶ ὄλοι παρετηρήσαμεν ἀλλήλους. Ἡ σύζυγος τοῦ Νικόλα ἠγέρθη ὀρθή, ἵνα παρακολουθῆσῃ μετὰ προσοχῆς τὸ δεύτερον μέρος τοῦ καλλιτεχνικοῦ ἀγῶνος, καὶ ἐγὼ δὲ τὰς αὐτὰς εἶχον διαθέσεις.

Μετὰ τὸν πρῶτον φθόγγον ὁ ψάλτης ἐξέβαλε δεύτερον σταθερώτερον καὶ μᾶλλον παρατεταμένον. Ἦτο ὅμως φρίσσων οὕτως εἶπεν καὶ αὐτὸς, ὁμοίως πρὸς ἀνάπαλιν χορδῆς, ὅταν κρουσθεῖται ἀπαξ ὑπὸ χειρὸς ἰσχυρᾶς ἀναπάλλεται ἀποδίδουσα ἦχον βαθμυδὸν ἐλαττοῦμενον κατὰ τὴν τάσιν μέχρις ὀλοτελοῦς ἐξαφανίσεως. Τρίτος φθόγγος ἠκούσθη, ὠραιότερος, πληρέστερος, σταθερώτερος· μετ' αὐτῶν δὲ ἐνεψυχῶθη ὁ ψάλτης καὶ ἐθερμάνθη τὸ ἄσμα του, ἐπλατύνη, διεγράφη καθαρὸν. Ἦτο ἐξόχως μελαγχολικόν.

Ἀνεπνεύσαμεν πάντες ἐξ εὐχαριστήσεως καὶ ἡ εὐχαρίστησις ἐξωγραφῆθη εἰς τὰ πρόσωπα πάντων. Ἡ χάρις καὶ ἡ μαλακότης τῶν τόνων ἦτο θαυμαστή. Σπανίως εἶχον ἀκούσει τόσον δροσερὰν φωνήν. Ἦτο μὲν ὀλίγον δειλὴ καὶ ἐλαφρῶς διακεκομμένη καὶ σχεδὸν νοσηρὰ ἐν τῇ ἀρχῇ, ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ ἀνεπτύσσετο οὕτως, ὡστε ἐγίνετο λίαν εὐδιάκριτος. Τὸ πά-

θος, ὅπερ ἐνεῖγεν, ἦτο βαθύ και ἀληθινόν, ἐνόμιζες ὅτι ἐν αὐτῷ ἡ νεότης, ἡ ἰσχύς, ἡ γλυκύτης και θελακτική τις ἀφροντισία ἀνεμιγνύοντο και συνεταυτίζοντο πρὸς ἄλγος ψυχῆς οὐχ ἦττον βαθύ και ἰσχυρόν. Ἡ ῥωσική ψυχὴ, ἡ τόσον ἀγαθὴ και θερμὴ, εἶχεν οἰονεὶ ἐνσαρκωθῆ ἐν τῇ φωνῇ ἐκείνῃ, ἣτις διευθύνετο κατ'εὐθεῖαν πρὸς τὴν καρδίαν, ὅπου ἐδόκει πάσας τὰς χορδὰς, ὡς ἀφυπνίζει ἡ ἐθνικὴ μελαγχολία.

Ἡ μελωδία ἐμεγάλωσεν, ἀνέθη και ὑπερεξεργάσθη ἦτο δὲ φανερόν ὅτι ἡ ἔμπνευσις και ἡ ἐξ αὐτῆς μέθη εἶχον καταλάβει τὸν Ἰάκωβον. Οὐδ' ἔχον πλέον δειλίας ἐνουπήρχεν ἐν αὐτῷ ἦτο παραδεδομένος ὄλος εἰς τοῦ ἔσματος τὴν ἡδονήν. Δὲν ἔτρεμε πλέον ἡ φωνὴ του ἔφρῖσσε και, ἀλλ' ἦτο πλέον ἡ ἐρατεινὴ ἐκείνη και μεταδοτικὴ φωνή, ἣν τὸ πάθος διαβιβάζει εἰς τὰς ψυχὰς και ἐντυπώνει εἰς ὀλόκληρον ἀκροατήριον. Καὶ ἡ ἐξαισία ἐκείνη φωνὴ ἀκαταπαύστως ἐνεδυναμοῦτο, ἐγένετο σταθερὰ, ἐξεστίνετο εἰς πλάτος.

ὑπὸ τὴν ἐντύπωσιν δὲ τὴν ἰσχυρὰν τοῦ ἔσματος ἐκείνου ἀνεπόλησεν ἡ ψυχὴ μου σκηνὴν ὄλην τοῦ παρελθόντος. Ἐνεθυμήθην ὅτι μίαν ἐσπέραν, κατὰ τὴν ὥραν τῆς παλιρροίας, ἐπὶ τῆς ἀπεράντου ἀκτῆς τῆς θαλάσσης, ἣτις ἀποσυρομένη μακρὰν ἠπέλει καταγαδῶς, εἶχον ἴδει μέγαν λευκὸν λάρον, ὅστις ἴστατο ἀκίνητος εἰς τὴν κυματόπληκτον ὄχθην. Εἶχεν ἀναπεπταμένον τὸ χνοῶδες και λεῖον στήθος εἰς τὰς πορφυροδαφεῖς λάμφεις τοῦ δύνοντος ἡλίου και ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἠμῆνοιγε τὰς μακρὰς πτέρυγας παίζων φιλαρέσκως μετὴν σύγχρονον ἀποχώρησιν και τῶν δύο ἠγαπημένων του φίλων, τοῦ ἡλίου και τῆς θαλάσσης... Μοὶ ἐφάνετο ὅτι ἐβλεπον τὸ θαλάσσιον ἐκείνο πτηνὸν ἀκούων τὸν Ἰάσκον, οὗτινος ἴστατο ἀκίνητον τὸ σῶμα ἐνώπιόν μας ἐν τῷ μέσῳ ἀγροτικού καπηλείου, ἀλλ' ἐν ἡ ἔμπνευσις καθίστα ἀντιμέτωπον πρὸς τὰ ὕψη τοῦ ἀχανοῦς. Ἐφύλλεν ὁ χωρικός και εἶχεν ὄλωσ λησιμονήσει και τὸν ἀντίπαλόν του και ἡμᾶς πάντας, ἂν και πάντες ἡμεθα ἀνηρημένοι ἀπὸ τοῦ στόματός του.

Πῶς φθάγγος ἐξερχόμενος ἀπὸ τοῦ στόματός του εἶχε τι τὸ ἐγγύριον και ὑγιές, τὸ ἀνεκφράστως γλυκὺ ὡς ἡ αὔρα τῶν ῥωσικῶν στεππῶν, ἣτις διαδίδει πανταχοῦ διατρέχουσα τὸ διάστημα τὰς μαλακὰς θωπείας τοῦ φυσήματος τῆς. Ἡσθάνομην ὅτι ἐσηματίζοντο ἡδὴ δάκρυα ἐν τῇ καρδίᾳ μου και ὑψοῦντο ἵνα ἀναβλώσωσιν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου!

Και ἤκουσα ἀφῆνης πνιγομένους λυγμούς προσβάλλοντας τὰς ἀκοάς μου και ἐστράφην και εἶδον κλαίονσαν τὴν γυναῖκα τοῦ καπήλου. . . Ἐφρίψε βλέμμα ταχὺ ἐπ' αὐτῶν ὁ Ἰάσκας και τὸ ἔσμα του ἐγένετο ἡγήροτερον, θερ-

μότερον και μᾶλλον συγκινοῦν. Ὁ Νικόλας ἤσθμαιεν ὑπὸ τῆς γοητείας ὁ Μοργὰς εἶχε τὰς ὀφθαλμούς ἐστραμμένους πρὸς τὴν μαυρισμένην ὄροφὴν ὁ Ὀβάλδουε ἦτο ἐκτὸς ἐαυτοῦ ὁ μουζικός ἐκλαίει, και ἐπὶ τῶν ἀστήρηδων ὀφθαλμῶν τοῦ Ἀγρίου Κυρίου εἶχον ἀναφανῆ ὡς μεγάλοι ματαγαρίται δύο θερμὰ δάκρυα, ἔτοιμα νὰ καταπέσωσιν ἐπὶ τῆς ὄψεως αὐτοῦ τῆς σιδηρᾶς. Ὁ ἀντίπαλος τοῦ Ἰακώβου ἐσφιγγε τὸν γρόνον ἐπὶ τοῦ μετώπου και ἔμνευ ἀκίνητος. . .

Πνευστιῶντας ὑπὸ τὸ βάρος τῶσαν συναισθημάτων δὲν ἤξεύρω εἰς τίνα ἐκρηξὴν ἤθελε περιαγάγει ἡμᾶς ἡ γενικὴ συγκίνησις φθάσασα εἰς τὸν τελευταῖον αὐτῆς παροξυσμόν, ἂν ὁ Ἰάκωβος δὲν ἤθελεν ἀφῆνης θέσει τέρμα εἰς τὸ ἔσμα του διὰ φθόγγου ὀξυτάτου, οὗτινος ἦτο ἔκτακτος ἀληθῶς ἡ λεπτότης και ἡ τόλμη και ἡ καθαρότης, ὡς ἂν τῇ ἀφῆρῃ διὰ παντός ὁ οὐρανὸς ἀπὸ τοῦ λάρυγγος τὴν ἀγγελικὴν φωνὴν διὰ νήματος χρυσοῦ ὄρατοῦ εἰς τὸν ὀφθαλμὸν μέχρι τοῦ ὕψους τῶν νεφῶν. Οὐδεὶς ἐκραύγασεν, οὐδεὶς ἐκινήθη. Ἐνόμιζες ὅτι πάντες περιμένονεν νὰ κατέλθῃ και πάλιν ἐκ τῶν οὐρανῶν ὁ ἐκεῖσε ἀναπεμφθεὶς ἔσκατος φθόγγος. . . Ἀλλ' εἶχεν ἡδὴ ἀνοίξει τοὺς ὀφθαλμούς ὁ Ἰάσκας τῇ ἔκτακτῃ ἐντύπωσιν ἡ ἐπικρατούσα σιγῇ, ἣν ἐπέβαλεν εἰς ἡμᾶς ἡ ἔκστασις, και ἠρώτα ἡμᾶς διὰ τοῦ βλέμματός. Δὲν ἐβραδῦνε νὰ νοήσῃ τὴν αἰτίαν ἡ νίκη ἦτο ἰδική του.

— Ἰάκωβε ! . . τῷ εἶπεν ὁ Δίκαι-Βάρινε θέσας ἐπὶ τοῦ ὤμου τὴν χεῖρα τρέμουσαν ὑπὸ τῆς συγκινήσεως και οὐδὲ συλλαβὴν περιπλέον ἡδυνήθη νὰ προσθέσῃ.

Τότε ἐπορεύθη πρὸς τὸν Ἰάσκον ὁ ἀντίπαλος και μετ' ἀνεκφράστου ταραχῆς «Ἐκέρδησες, τῷ λέγει, ἐκέρδησες», και ἐξῆλθε τοῦ καπηλείου.

Σ. . .

ΝΕΚΡΟΔΟΧΟΙ ΟΙΚΟΙ

Γενομένης πρὸ τινων ἐτῶν προτάσεως ὑπὸ τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου τῶν Παρισίων, ὅπως ἡ διοικητικὴ ἀρχὴ μελετήσῃ σχεδιδίον τι περὶ εἰσαγωγῆς νεκροδόχων οἰκῶν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, οἱ οἱ ἐν ἄλλαις πρωτευούσαις πόλεσι τῆς Εὐρώπης και ἰδίως τῆς Γερμανίας, ὁ νομάρχης τοῦ Σηκουάνα ὑπέβαλεν ἐσχάτως τὴν ἐπὶ τούτου μελέτην δυναμένην νὰ συνοψισθῇ εἰς τὰ ἐξῆς :

Ἐν τοῖς τρισὶ νεκροταφείοις, τῷ βορείῳ, τῷ νοτιῳ και τῷ δυτικῷ, θέλουσιν ἰδρυθῆ νεκροθῆκαι, ἐν αἷς, κατ' αἰτίησιν τῶν συγγενῶν, και μέχρι τῆς στιγμῆς τῆς ταφῆς, θὰ γίνωνται δε-

κατὰ τὰ σώματα τῶν ὑπὸ μεταδοτικῶν ἢ ἐπιδημικῶν νοσημάτων ἀποβιασάντων, ἢ ἐν στενοχώροις οἰκῆμασι θανόντων, ἐν οἷς δυσχερῆς ἀποβαίνει ἡ διατήρησις αὐτῶν μέχρι τῆς ὥρας τῆς νομίμου ταφῆς. Ἐκαστος τῶν νεκροδόχων τούτων οἰκῶν θὰ περιλαμβάνῃ δέκα σώματα, ἅτινα, κατατιθέμενα ἕκαστον ἐν ἰδίῳ δωματίῳ, θὰ ἐπιβλέπωνται παρὰ τῶν συγγενῶν ἢ φίλων. Ἡ μεταφορὰ τοῦ νεκροῦ εἰς τὴν νεκροθήκην θὰ γίνεται δι' εἰδικῶν φερέτρων ἐκ δύο μερῶν ἀποτελουμένων. Τὸ ἄνω καλύπτρον τὸ πρόσθιον μέρος τοῦ σώματος, ἔσται κινήτῳ και θὰ προσαρμύζεται εἰς τὸ φέρετρον κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ταφῆς. Ὁ ἀῆρ θὰ κυκλοφορῇ ἐλευθέρως ἐν τῇ νεκροθήκῃ, τοῦ δὲ προσώπου ὡς και τοῦ ὄρακος τοῦ νεκροῦ ὄντων ἀκαλύπτων, οὐδὲν θὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἀναπνοήν, ἂν ὁ θάνατος δὲν εἶνε πραγματικός. Ἐτέρωθεν δὲ, τὴν στιγμὴν καθ' ἣν θὰ τελεθῇ ἐριστικῶς εἰς τὸ φέρετρον, ἡ οἰκογένεια θὰ δύνηται εὐχερῶς ν' ἀναγνωρίξῃ τὸ σῶμα.

Τὰ κατὰ τὸ μᾶλλον και ἦττον βέβαια σημεῖα τοῦ θανάτου εἶνε πολλὰ, ὡς γνωστὸν, ἀλλ' ὅπως προλαμβάνωνται αἱ κατεσκευασμέναι ἐνταφιάσεις, εἶνε ἀπαραίτητον νὰ γινώσκῃ αὐτὰ ὁ ἐντεταλμένος τὴν ἐξακριβωσὶν τοῦ θανάτου ἱατρός. Ἀλλὰ πολλοῦ οὐδεμίαν καταβάλλεται πρὸς τοῦτο ἰδιόχουσα μέριμνα, ἐναχῆ δὲ, ὡς ἐν τισὶ μεγάλαις πόλεσι, λαμβάνεται μὲν φροντίς, ἀλλὰ πιθανόν ὁ ἱατρός ν' ἀγνοῇ ἢ νὰ μὴ ἐφαρμόξῃ τὰ πρὸς ἐξακριβωσὶν τοῦ θανάτου ἀπαιτούμενα μέσα. Ὁ κίνδυνος λοιπὸν τῶν κατεσκευασμένων ἐνταφιάσεων δὲν εἶνε χημικὸς. Παραδείγματα εὐάριθμα, εἶνε ἀληθῆς, ἡ περιωρισμένην λαβόντα δημοσιότητα, ἀποδεικνύουσι πράγματι ὅτι ὁ θάνατος ἐπῆλθεν ἐνίοτε μετὰ τὴν ταφήν. Αἱ ἐφημερίδες τῆς Ἀλγερίας ἀνέφερον πρὸ τινος μόλις, ὅτι κρεσώλης τις τοῦ Ὀρὰν ὀνόματι Fouques τρεῖς ἐνταφιάσθη, και ὅτι μόνον κατὰ τὴν τρίτην ἐνταφίασίν του ἦτο πράγματι νεκρός. Τῷ 1867 ὁ καρδινάλιος Donnet διηγεῖτο ἐν τῇ Γερουσίᾳ τὸ ἐπεισόδιον νεαροῦ τινος ἱεροκήρυκος τῶν Βορδιγαλλῶν, ὅστις καταληφθεὶς ἐπὶ τοῦ ἀμβωνος ὑπὸ αἰφνιδίας και παρατεταμένης λιποθυμίας ἔμελλε νὰ ἐνταφιασθῇ τὴν ἐπαύριον, πιστοποιήσαντος τοῦ ἱατροῦ ὅτι ἐπῆλθεν ὁ θάνατος, ὅτε ἐκ στάνων ἐξεληθόντων τοῦ φερέτρου ἐγένετο γνωστὸν ὅτι ὁ κηδευόμενος δὲν ἦτο νεκρός. Ὁ νεκρὸς ἐκεῖνος ἱερεὺς οὐδεὶς ἄλλος ἦτο ἢ αὐτὸς οὗτος ὁ καρδινάλιος Donnet.

Πολλῶν γερμανικῶν κρατῶν αἱ κυβερνήσεις ἀπέφασαν νὰ ἐπιτρέψωσιν ἢ και νὰ συστήσωσιν τὴν ἰδρυσιν τοιούτων νεκροδόχων οἰκῶν ἐν ταῖς πόλεσι ταῖς ἐχούσαις ὀφισμένον τινα ἀριθμὸν κατοίκων—τῶν μικρῶν κοινοτήτων μὴ ἐχουσῶν ἐπαρκεῖς πρὸς τοῦτο πόρους— και τοῖ

ὁ κίνδυνος τῶν κατεσκευασμένων ἐνταφιάσεων εἶνε ἐν αὐταῖς μεγαλειότερος ἢ ἐν ταῖς μεγάλαις πόλεσι, ἐνθα συχναὶς ἐξακριβῶνται ὁ θάνατος ὑπὸ τῶν ἱατρῶν. Ἀλλὰ και ἄλλαι σκέψεις ὁμοίως σπουδαῖαι, ἐδικαιολόγησαν τὸ τοιοῦτο μέτρον. Τὰ σώματα τῶν ἀποβιασάντων ἐκ μεταδοτικῶν νοσημάτων, παραμένοντα ἐπὶ πολὺ ἐν τῷ οἴκῳ, δύνανται νὰ μεταδώσωσι τὸ νόσημα οὐ μόνον εἰς ὄλην τὴν οἰκίαν, ἀλλὰ και εἰς συνοικίας ὀλοκλήρους. Ἀνάγκη λοιπὸν ν' ἀρθῶσι ταῦτα ἐκεῖθεν ἐν τάχει. Διὰ τοῦτο ἡ ἀποσολὴ τῶν νεκρῶν εἰς τοὺς νεκροδόχους τούτους οἰκούς ἐπιβάλλεται ἐν πολλαῖς πόλεσι. Διότι τὰ σώματα τιθέμενα ἐν ἰδίῳις δωματίοις ἀπομονοῦνται ὡς οἶόν τε, λαμβάνωνται δὲ αἱ μέγισται τῶν προφυλάξεων πρὸς πρόληψιν τῶν ἐκ τῆς ἐπαφῆς κινδύνων.

Ἐν τοῖς οἰκῆμασι τῶν ἐργατῶν ἀποτελουμένων συνήθως ἐκ δύο δωματίων, τὸ νεκρὸν σῶμα παραμένον ἐπὶ εἰκοσιτέσσαρας ὥρας, πρὸ τῆς παρελεύσεως τῶν ὁποίων δὲν ἐπιτρέπεται ἡ ταφή, ἀναγκάζει ὀλόκληρον οἰκογένειαν νὰ συνεπιωρευθῇ ἐντὸς ἐνὸς μόνου δωματίου ἢ νὰ ζητήσῃ ἐκτὸς τοῦ οἰκῆματος ἀσυλον, μὴ εὐρισκόμενον πάντοτε.

Τέλος δὲ ἡ παρουσία τοῦ νεκροῦ ἐντὸς τῆς κοιτίας παρατείνει ἀνωφελῶς τὴν ὀδύνην, τοὺς ὀλοφύρους και τοὺς κοπετοὺς τῶν συγγενῶν.

Ἐν Γερμανίᾳ νεκροδόχοι οἰκοὶ ὑπάρχουσι σήμερον ἐν ταῖς ἐξῆς πόλεσι ἐν Μονάχῳ ἀπὸ τοῦ 1791, ἐν Βερολίνῳ, Σεμνίτση, Κολωνίᾳ, Αὐγούστη, Φραγκφούρτῃ, Στουτγάρδῃ, Καρλσρούῃ, Μαγεντία, Ἀμβούργῳ και Οὐλμ. Ἐκτὸς δὲ τῆς Γερμανίας, ἐν Χριστιανίᾳ, Ρώμῃ, Βενετίᾳ, Ἀμστερδάμῃ και Βρυξέλλαις.

Ἐν τοῖς συνεδρίοις τῶν γερμανῶν ἱατρῶν τοῖς συζητηθεῖσι τῷ 1878 και 1879 συνεζητήθη ἂν τὸ ἴδρυμα πρέπη νὰ περιλαμβάνῃ αἰθούσας κοινὰς ἢ χωριστὰς κελλία, ἢ νὰ συνοφί ἀμφοτέρω τὰ συστήματα κατὰ τὰς παρουσιαζόμενας ἀνάγκας. Οὐδεμίαν μὲν περὶ τούτου ὀριστικὴ ἐλήφθη ἀπόφασις, ἐν τούτοις ἀνεγνωρίσθη παρὰ πάντων ἡ χρησιμότης τῶν κελλίων διὰ τοὺς θανόντας ἐκ νόσων μεταδοτικῶν ἢ ἐπιδημικῶν. Ἐν Μαγεντία, Ἀμβούργῳ, Δεμβέργῃ (Αὐστρία), Ἀμστερδάμῃ, τὰ σώματα τῶν τοιούτων κατατίθενται ἐν εἰδικαῖς κτιρίοις. Ἐν Βερολίνῳ γίνονται μὲν δεκτὰ ἐν ταῖς κοιναῖς αἰθούσαις, ἀλλ' ἐντὸς φερέτρων, ὡν μόνον τὸ πρόσθιον μέρος εἶνε ἀνοικτόν. Τέλος ἐν Κολωνίᾳ, Φραγκφούρτῃ, Ρώμῃ και Βρυξέλλαις ἀπαγορεύεται ἀπολύτως ἡ ἐν ταῖς νεκροδόχοις οἰκοῖς κατάθεσις τῶν ἀμέσου ταφῆς δεομένων σωμάτων.

Ἰδοὺ δὲ λεπτομέρειαι τινες περὶ τῶν νεκροδόχων οἰκῶν τοῦ Μονάχου :

Ὁ σπουδαιότατος, δηλαδὴ ὁ τοῦ νεκροταφείου τοῦ Βορᾶ, εἶνε ἀξίος μνείας. Περιέχει

τέσσαρες αλθούσας μετά ισχυρών αερισμού συσκευών. Αι αλθούσας αυτές χωρίζονται διά δύο δωματίων των φυλάκων, έχοντων πρόχειρα πάντα τὰ μέσα ὡπως βοηθήσωσι τοὺς μέλλοντας δῆθεν νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὴν ζωὴν. Ὑπάρχουσιν ἐπίσης καὶ δύο αλθούσας ὡπως παρεμένωσιν αἱ συγγενεὶς οἰκογένειαι, παρεκκλησίαι, ἀνατομικὴ αλθούσα μετὰ ἐξαρτημάτων, καὶ τέλος ἡ κατοικία τοῦ ἀρχιφύλακος ἢ ἀκριβέστερον τοῦ διευθυντοῦ.

Τὰ σώματα, ἂν μὴ φέρωσι προφανῆ σημεῖα ἀποσυνθέσεως, κατατίθενται ἐπὶ κρηπίδος ἀποτελούσης γωνίαν 45 μοιρών. Ἐνδύονται ἐν γένει διὰ τῶν ὠρειοτάτων αὐτῶν ἐνδυμάτων. Εἰς ἕνα τῶν δακτύλων των προσαρμόζεται δακτύλιος ἀφ' οὗ ἐξαρτᾶται μεταξένον νῆμα συγκοινωνοῦν μετὰ τοῦ δωματίου τῶν φυλάκων. Ἀμα δὲ τῷ ἐλαχίστῳ κινήματι τοῦ νήματος οἱ φύλακες προστρέχουσιν, ἐν ἧ δὲ περιπτώσει ὁ ὑποτιθέμενος νεκρὸς ἀναβιώσῃ ἐκ τῆς νεκροφανεῖας, γνωρίζουσι τοῦτο παραχρῆμα τῷ διευθυντῇ.

Αἱ τέσσαρες αλθούσας εἰσὶν ἐσκευασμέναι ἀνεκλόγως πρὸς τὴν κοινωνικὴν τάξιν ἢ τὴν εὐπορίαν τῶν συγγενῶν. Ἡ πρώτη, κατὰ τὴν εἰσοδὸν τοῦ οἰκοδομήματος, ἀπλουστάτη οὖσα, χρησιμεύει διὰ τὴν ἐργατικὴν τάξιν ἢ δευτέρα, ὠρισμένη διὰ τὴν μέσσην τάξιν, εἶνε κἀλλιον ἐσκευασμένη ἢ τρίτη δεχομένη τὰ σώματα τῶν πλουσίων εἶνε κομψῶς διακεκοσμημένα, ἢ δὲ τετάρτη ὠρισμένη διὰ τὴν ἀνωτάτην τάξιν εἶνε πολυτελέστατα ἐσκευασμένα. Τὰ σώματα ἔχουσιν ἀκαλύπτον τὸ πρόσωπον. Τὴν ἡμέραν τῆς ἐπισκέψεως ἡμῶν, λέγει ὁ ἐξ οὗ ἐρριζώμεθα ταῦτα, εὔρομεν ἐν τῇ αὐτῇ αἰθούσῃ (τῇ τρίτῃ), νεκρὸν μητέρα ἀποθανοῦσαν ἐκ τοκετοῦ καὶ παρ' αὐτῇ τὸ τέκνον τῆς θανάτου ὁμοίως. Ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν προσώπων ἦτο ἀπιτετυπωμένη γαλήνη ἀπερίγραπτος, ἥτις μᾶς συνεκίνησεν, ἐνόμιζε δὲ τις βεβαίως μὴτῆρ καὶ τέκνον ἐκοιμῶντο ἀμερίμως. Ἐν ἄλλῃ αἰθούσῃ, γηραιοτάτη γυνὴ ἦτο ἀξιοπαρατήρητος διὰ τὴν ἐπι τῆς μορφῆς αὐτῆς ἐκφρασὶν τῆς ἡρεμίας.

Τὰ σώματα πρέπει νὰ κοιμίζωνται εἰς τὸν νεκροδόχον οἶκον δώδεκα ὥρας τὸ πολὺ μετὰ τὸν θάνατον, ἂν δ' ἀπέθανον ἐκ μεταδοτικῆς ἀσθενείας μετὰ ἕξ ὥρας. Ἡ μεταφορὰ ἐκτελετᾶται δι' εἰδικῶν ἀμαζῶν, τὸ δὲ φέρετρον ἀφίσταται ἡμιάνοικτον ὡπως κυκλοφορῇ ἐλευθέρως ὁ ἀήρ.

Ὁ ἐνταφιασμὸς γίνεται τρεῖς ἡμέρας μετὰ τὸν θάνατον ἢ προθεσμίᾳ αὐτῇ δυνατὸν νὰ παραταθῇ, ἂν τὸ βέβαιον τοῦ θανάτου τεκμήριον, ἢ ἀποσύνθεσις, δὲν ἐκδηλωθῇ. Ἐρωτηθεὶς ὁ διευθυντῆς πόσοι ἐκ τῶν νεκρῶν ἐπανήλθον εἰς τὴν ζωὴν ἐπὶ τῆς εἰκοσαετοῦς διευθύνσεώς του, ἀπεκρίνατο ὅτι οὐδὲ εἰς. « Ἀλλὰ, προσέθηκε, τὸ μεγαλύτερον πλεονέκτημα τῶν νεκροθηκῶν

τούτων εἶνε ἡ βεβαιότης ἢ ἀποκτῶσιν οἱ συγγενεῖς ὅτι οὐδεὶς φόβος ὑπάρχει νὰ ταφῇ ζῶν ὁ προσφιλεὶς αὐτῶν νεκρὸς ».

Οἱ νεκροδόχοι οἴκοι τοῦ Μονάχου εἰσὶ πάντες ἐν τῷ περιβόλῳ τοῦ νεκροταφείου. Ἡ δὲ ὀριστικὴ πρὸς ἐνταφιασμὸν ἐν τῷ φερέτρῳ ἐνθεσις τοῦ σώματος γίνεται πάντοτε παρόντων τῶν συγγενῶν. . . . Κ.

Η ΠΟΛΙΟΡΚΙΑ ΤΟΥ ΒΕΡΟΛΙΝΟΥ

Ἀνηρχόμεθα τὴν παράδοξον τῶν Ἡλυσίων Πεδίων μετὰ τοῦ ἱατροῦ Β. . ., ἀναζητοῦντες εἰς τοὺς ὑπὸ τῶν ὀβιδίων τετραπημένους τοίχους, εἰς τὰ ὑπὸ τῶν μιδραλλίων κατασκευάσμενα πεζοδρομια, τὴν ἱστορίαν τῶν πολιορκηθέντων Παρισίων, ὅτε μικρὸν πρὶν φθάσωμεν εἰς τὴν μικρὰν στοργυλὴν Πλατεῖαν τοῦ Λατέρου, ὁ ἱατρός ἐστῆ καὶ δεικνύων μοι μίαν τῶν περὶ τὴν Θριαμβικὴν Ἀψίδα γωνιαίων οἰκιῶν :

— Βλέπετε, μοῦ εἶπε, τὰ τέσσαρα ἐκεῖνα κλειστὰ παράθυρα ἐκεῖ ἐπάνω εἰς τὸν ἐξώστην ; Τὰς πρώτας ἡμέρας τοῦ μηνὸς Αὐγούστου, τοῦ τρομεροῦ ἐκείνου Αὐγούστου τοῦ 1870, ὅστις ἦτο δι' ἡμᾶς σειρά ὀλόκληρος συμφορῶν καὶ καταστροφῶν, με προσεκάλεσαν ἐκεῖ δι' ἕνα γέροντα προσβληθέντα ἀπὸ κεραυνοβόλον ἀποπληξίαν. Ὁ προσβληθεὶς ἦτο ὁ συνταγματάρχης Γιουβ, θωρακοφόρος τῆς πρώτης αὐτοκρατορίας, γέροντα πείσμων, ὡς πρὸς τὴν δόξαν καὶ τὴν φιλοπατρῖαν, ὁ ὅποιος ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τοῦ πολέμου ἦλθε κ' ἐκάθησεν εἰς τὰ Ἡλύσια Πεδία, εἰς οὐκίμημα με ἐξώστην. . . μαντεύσατε διατί ; Διὰ τὴν παραστῆ εἰς τὴν θριαμβευτικὴν εἰσοδὸν τοῦ στρατοῦ μας. . . Ὁ δυστυχὴς γέροντα ! Τὴν εἰδησίαν τῆς ἥττης τοῦ Βισσεμβούργου τὴν ἐμαθεν ἐνῶ ἐσηκόνετο ἀπὸ τὴν τραπέζαν. Ἀμα ἀνέγνωσε τὸ ὄνομα τοῦ Ναπολέοντος κάτω ἀπὸ τὸ δελτίον ἐκεῖνο τῆς ἥττης ἔπεσε κεραυνόπληκτος.

Ἐύρον τὸν γέροντα θωρακοφόρον ἐξηπλωμένον καθ' ὅλον τὸ μῆκος τοῦ ἀναστήματός του ἐπάνω εἰς τὸν πάπητα τοῦ θαλάμου, με αἰματώδη καὶ ἀδρανῆ τὴν ὄψιν, ὡς νὰ τὸν εἶχαν κτυπήσει με χονδρὸν ρόπαλον κατακέφαλα. Ὁρθὸς, θὰ ἦτο ἐξάπαντος πολὺ ὑψηλός· ἐξηπλωμένος ἐφαίνετο πελώριος. Εἶχεν ὠραῖα χαρακτηριστικὰ, ὀδόντας ἐξαισίους, πυκνήν, λευκὴν καὶ οὐλὴν κόμην, μολονότι δ' ὄγδοηκοντούτης ἐφαίνετο ὡς ἐξηκοντούτης. Πλησίον του ἡ ἐγγονὴ του γονυπετῆς ἔκλαιε. Τῷ ὁμοίως. Ὅστις δὲ ἐβλέπε τὸν ἕνα παρὰ τὴν ἄλλην, θὰ τοὺς ἐξελέμβανεν ὡς δύο ὠραῖα ἐλληνικὰ μεταλλία τὸν αὐτὸν λαβόντα τύπον, με τὴν διαφορὰν μόνον ὅτι τὸ ἕν ἦτο ἀρχαῖον, γαιῶδες, τετριμμένον ὀλίγον εἰς τὴν περιφέρειάν του, ἐν ῶ τὸ ἄλλο ἦτο

στιλπνὸν καὶ διακνῆς, εἰς ὅλην τὴν λάμψιν καὶ τὴν τελειότητα τῆς νεαρῆς του ἐκτυπώσεως.

Ἡ μεγάλη λύπη τῆς νεανίδος με συνεκίνησε. Ἦτο θυγάτηρ καὶ ἐγγονὴ στρατιωτικῶν ὁ πατήρ της ἦτο εἰς τὸ ἐπιτελεῖον τοῦ Μακ-Μαὼν καὶ ἡ εἰκὼν τοῦ μεγαλοσώμου ἐκείνου γέροντος ἐξηπλωμένου ἐνώπιόν της ἔφερεν εἰς τὸ πνεῦμα αὐτῆς ἄλλην εἰκόνα ἔχει ὀλιγώτερον τρομερῶν. Τῇ ἔδωκα θέρρος ὄσον ἡδυνάμην, ἀλλὰ κατὰ βάθος ὀλίγας ἐλπίδας εἶχα. Ὁ γέροντα εἶχε πάθει σωστὴν ἡμιπληγίαν, καὶ ὅταν κανεὶς εἶνε ὄγδοηκτὸς χρόνων, δὲν συνέχεται πλέον. Τρεῖς ἡμέρας πρᾶγματι ὁ ἀσθενὴς ἐμεινεν εἰς τὴν ἰδίαν κατὰστασιν τῆς ἀκίνησιος καὶ τῆς νεκρῆς . . . Ἐν τῷ μεταξύ ἡ εἰδησίς τῆς μάχης τοῦ Ρεῖσχόφεν ἔφθασεν εἰς Παρισίους. Ἐνθυμεσθε με ποῖον παραδόξον τρόπον. Ἔως τὸ ἐσπέρας ὄλοι ἐπιστεύομεν ὅτι εἶχαμε νικήσει μεγάλην νίκην, ὅτι ἐφρονεῖσθαι εἰκοσι χιλιάδες Πρώσοι, ὅτι συνελήφθη αἰχμάλωτος ὁ βασιλικὸς πρίγκιψ. . . Δὲν εἰξέυρω διὰ τίνος θαύματος, διὰ τίνος μαγνητικὸν φέσματος ἢ ἡχώ τῆς ἐθνικῆς ταύτης χαρῆς ἔφθασε μέχρι τοῦ δυστυχῆς κωφαλάου, βυθισμένου εἰς τὴν ἀναίσθησιν τῆς παραλυσίας τοῦ τὸ ἀληθὲς θῶρος εἶνε ὅτι ἄμα ἐπλησίασα εἰς τὴν κλίνην του δὲν εὐρήκα πλέον τὸν ἴδιον ἀνθρώπον. Ὁ ὀφθαλμὸς του ἦτο σχεδὸν φωτεινός, ἡ γλῶσσά του ὀλιγώτερον βαρεῖα. Εὔρε τὴν δύναμιν νὰ μοῦ μειδιάσῃ καὶ ἐψιθύρισε δύο φορές :

— Ἐνι. . . κή. . . σαμεν !

— Ναί, συνταγματάρχα, ἐνίκησαμεν ! . . .

Καὶ καθόσον περιέγραφα λεπτομερῶς τὸν ὠραῖον θρίαμβον τοῦ Μακ-Μαὼν ἐβλεπον τὰ χαρακτηριστικὰ του διαστελλόμενα, τὴν μορφήν του φωτιζομένην.

Ὅταν ἐξῆλθα ν' ἀναχωρήσω, ἡ νεανὶς με περιέμενεν ὠρὰ, ὀρθὴ πρὸ τῆς θύρας, καὶ ὀλοζύουσα :

— Διατί κλαίεις ; ἐσώθη ! τῇ εἶπα, λαμβάνων τὰς χεῖράς της.

Ἡ δυστυχὴς νεανὶς μόλις εὔρε τὴν γενναίτητα νὰ μοῦ ὁμιλήσῃ. Πρὸ ὀλίγου εἶχον κολήσει εἰς τοὺς τοίχους τὴν ἀληθῆ εἰδησίαν περὶ τῆς μάχης τοῦ Ρεῖσχόφεν, ὅτι ὁ Μακ-Μαὼν ἐφυγεν, ὅτι ὅλος ὁ στρατὸς ἐξωλοθρεύθη. Ἡτενίσσαμεν ἀλλήλους καταπληκτοί. Ἐκεῖνη ἀπηλπίζετο συλλογιζομένη τὸν πατέρα της. Ἐγὼ ἔτρεμα συλλογιζόμενος τὸν γέροντα. Δίχως ἄλλο, δὲν θὰ ἀντεῖχεν εἰς τὸν νέον τοῦτον κλονισμὸν. Καὶ θῶρος τί νὰ κάμωμεν ; Νὰ τοῦ ἀφήσωμεν τὴν χαρὰν του, τὴν ἀπατηλὴν ἰδέαν ἢ ὅποια τὸν ἀνέστησεν ; Τότε λοιπὸν ἔπρεπε νὰ τοῦ εἰπωμεν ψεῖδη.

— Ἔστω ! ἐγὼ θὰ εἰπω ψεύματα ! μοῦ εἶπεν ἡ ἡρωικὴ νεανὶς, ἀπομαξάσα δὲ τὰ δάκρυα

της, καὶ ἀκτινοβολοῦσα εἰσῆλθεν εἰς τὸν θαλάμον τοῦ πάππου της.

Δυσκολώτατον ἦτο τὸ ἔργον τὸ ὅποσον εἶχεν ἀναλάβει. Τὰς πρώτας ἡμέρας τὸ πρᾶγμα δὲν ἦτο δύσκολον. Ὁ γέροντα εἶχεν ἀσθενῆ τὸν νοῦν καὶ ἠπατάτο ὡς μικρὸν παιδίον. Ἀλλὰ μετὰ τὴν ὑγίαν αἱ ἰδέαι τῷ ἐπανήλθον καθαρότεραι, ἔπρεπε νὰ τὸν κρατῶμεν ἐνήμερον τῶν κινήσεων τοῦ στρατοῦ, νὰ τῷ συντάσσωμεν στρατιωτικὰ δελτία. Ἦτο ἀληθῶς θλιβερώτατον νὰ βλέπῃς τὴν ὠραῖαν ἐκείνην νεανίδα, νὰ κύπτῃ νύκτα καὶ ἡμέραν εἰς ἕνα χάρτην τῆς Γερμανίας, νὰ ἐμπήγῃ μικρὰς σημαίας, νὰ προσπαθῇ νὰ συνδυάσῃ ὀλόκληρον ἐνδοξον ἐκστρατεῖαν : ὅτι ὁ Βασιλεὺς προχωρεῖ εἰς τὸ Βερολίον, ὁ Φροσάρ εἰς τὴν Βαυαρίαν, ὁ Μακ-Μαὼν εἰς τὴν Βαλτικὴν. Δι' ὅλα αὐτὰ μοῦ ἐζήτηε τὴν συμβουλὴν μου, καὶ τὴν ἐβοήθουν ὄσον ἡδυνάμην· ἀλλ' ὁ γέροντα πάππος πρὸ πάντων μᾶς ἐβούθη εἰς τὴν φαντασιώδη ἐκείνην εἰσβολὴν. Εἶχε κατακτήσει τόσας φορές τὴν Γερμανίαν ἐπὶ τοῦ πρώτου Ναπολέοντος ! Εἰξέυρεν ἐκ τῶν προτέρων τί θὰ ἐγένετο. « Τώρα νὰ ποῦ ὅα πάγουν . . . Νὰ τί θὰ κάμουν . . . » καὶ αἱ παρρησίαις του ἐπηλήθεον πάντοτε, ὁ δὲ γέροντα συνταγματάρχης ὑπερηφάνετο τότε πολὺ.

Δυστυχῶς μολονότι ἐκυριεύσαμεν πόλεις, ἐκερδίσαμεν μάχας, ποτὲ δὲν ἐπροχωροῦμεν ὄσον γρήγορα ἠθέλε. Ἦτο ἀκόρεστος ἐκεῖνος ὁ γέροντα ! Κάθε ἡμέραν, ὅταν ἤρχομην, ἐμάνθανα ἐν νέον πολεμικὸν ἀνδραγαθήμα :

— Ἱατρε, ἐπήραμε τὴν Μαγεντιαν, μοῦ εἶπεν ἡ νεανὶς ὑποδεχομένη με μεθλιβερώτατον μειδιάμα, καὶ διὰ μέσου τῆς θύρας ἤκουα μίαν φαιδρὰν φωνὴν λέγουσαν :

— Πᾶμε καλὰ ! πολὺ καλὰ ! Εἰς ὀκτὼ ἡμέρας θὰ ἐμβῶμεν εἰς τὸ Βερολίον.

Ἐκεῖνη τὴν στιγμὴν οἱ Πρώσοι μόνον ὀκτὼ ἡμέρας ἀπέχον ἀπὸ τοὺς Παρισίους. . . Ἐσκέφθημεν κατ' ἀρχὰς ἂν δὲν ἦτο προτιμότερον νὰ τὸν μεταφέρωμεν εἰς μίαν ἐπαρχίαν· ἀλλ' ἄμα ἐξήρχετο ἀπὸ τοὺς Παρισίους, ἡ κατὰστασις τῆς Γαλλίας θὰ τοῦ ἔκαμνε τὰ πάντα γνωστὰ, καὶ μοῦ ἐφαίνετο ἀκόμη πολὺ ἀδύνατος, πολὺ αἰμωδιασμένος ἀπὸ τὸν μεγάλον κλονισμὸν τὸν ὅποσον ἔπαθεν· δὲν ἔπρεπε γὰρ τὸν ἀφήσωμεν νὰ μάθῃ τὴν ἀλήθειαν. Ἀπερασίθη λοιπὸν νὰ μείνωμεν.

Τὴν πρώτην ἡμέραν κατὰ τὴν ὁποίαν ἐκοινοποιήθη ὅτι οἱ Παρισίαι ἐπρόκειτο νὰ πολιορκηθοῦν ἀνέβην εἰς τὸ οἰκημῶ των—τὸ ἐνθυμούμαι—πολὺ συγκεκινημένος, γεμάτος ἀπὸ τὴν ἀγωνιανέκεινην τὴν ὁποίαν ἠσθανόμεθα ὄλοι μας βλέποντες τὰς πύλας τῶν Παρισίων κλειστὰς, τὴν μάχην κάτω ἀπὸ τὰ τείχη, τὰ προάστεια γινόμενα μεθόρια. Ἀλλ' εὔρον τὸν γέροντα φαιδρώτατον καὶ ὑπερήφανον :

— Νά τέλος πάντων, μου είπε, πού ήρχισαν αύτή ή πολιορκία!

— Τόν έκύτταξα κατάπληκτος.

— Πώς, συνταγματάρχα, είξέυρετε... ;»

— Η έγγονή του έστράφη πρós εμέ :

— "Ω, ναι, Ιατρέ... Αύτή είνε ή σπουδαία είδησις τής ήμέρας... Η πολιορκία του Βερολίνου ήρχισε».

Έλεγε δέ ταύτα άτόραχος, ήσυχος. Πώς ήτο δυνατόν νά ύποπτεύση τίποτε ό γέρον! Τό πυροβόλον των φρουριών δέν ήτο δυνατόν νά τή άκούση. Τούς δυστυχείς εκείνους Παρισίους, τούς πενήθιμους και συντεταραγμένους δέν ήτο δυνατόν νά τούς ίδη. Από τήν κλίνην του μόνον έν άκρον τής Θριαμβικής Αψίδος έβλεπε και εις τό δωμάτιόν του, τριγύρω του, όλόκληρον σκευήν τής έποχής τής πρώτης Αυτοκρατορίας, κατάλληλον νά του συγκρατήσχη τός άνεροπολήσεις του. Ήτο δέ αύτη προσωπογραφία στραταρχών, χαλκογραφία μαχών, ό βασιλεύς τής Ρώμης μέ στολήν νηπίου, μεγάλοι τράπεζαι έστολισμέναι μέ χαλκινα τρόπαια, κατάφορτοι από αυτοκρατορικά ένθύμια, από μετάλλια, εις βράχος τής Αγίας Έλένης κάτω από ύάλινον κώδωνα, μικρογραφίαι περιστώσαι τήν ιδίαν ύλότριχα κυρίαν μέ κιντήνην στολήν χορού, και όλα αύτά, όλη εκείνη ή άπρόσφατρα των νικών και των κατακτήσεων, πολύ περισσότερον παρά ό,τι του έλέγαμεν ήμετις τόν έκαμε νά πιστεύση τόσοσ άνφελώς ότι έπολιορκούμεν τό Βερολινον.

Από τήν ήμέραν εκείνην αι πολεμικαι μας εργασίαι ήγειναν άπλούσταται. Η άλωσις του Βερολίνου ήτο πλέον ζήτημα ύπομονής. Από καιρού εις καιρόν όταν ό γέρον έστενοχωρείτο πολύ, ή έγγονή του τώ άνεγίνωσκε μίαν επιστολήν του υίου του, επιστολήν φαντασιώδη, έννοείται, άφ' ου τίποτε πλέον δέν εισήρχετο εις τούς Παρισίους, και από τής παραδόσεως του Σεδάν ό ύπασιπιστής του Μακ-Μαών ήχεν οδηγηθή αιχμάλωτος εις έν φρούριον τής Γερμανίας. Φαντάζεσθε τήν άπελπισίαν τής δυστυχούς εκείνης νεανίδος, ή όποια δέν είχε καμμίαν είδησιν περι του πατρός της, ή όποια είξευρεν ότι ήτο αιχμάλωτος, έστερημένος των πάντων, άσθενής έως, και όμως ήτο ήναγκασμένη νά τόν παριστῆ όμιλούντα φαιδρώς εις επιστολάς, βραχείας όλίγον, όποιας θά έγραφε στρατιώτης έν έστρατείαι, όλονέν προχωρών εις τήν κατακτηθεισαν χώραν; Κάποτε τής έλειπεν ή δύναμις, και έβδομάδας όλοκλήρους δέν ήρχετο καμμία είδησις. Αλλ' ό γέρον άνησύχει, δέν έκοιμάτο πλέον. Τότε γρήγορα έφθανε μια επιστολή από τήν Γερμανίαν, τήν όποιαν ή νεανίς επήγαينه και τώ άνεγίνωσκε πλησίον τής κλίνης του, κρατούσα τά δάκρυά της. "Ο συνταγματάρχης ήκουε μέ θρησκευτικήν

εύλαβειαν, έμειδία, επεδοκίμαζεν, επέκρινε, μάς εξήγει τά όλίγον συγκεχυμένα χωρία... Αλλ' έξαισίως ήτο πρό πάντων εις τās επιστολάς τής όποιας έστειλε εις τόν υίόν του : «Μή λησμονής ποτέ ότι είσαι Γάλλος, τώ έλεγε... Έσο γενναίος πρós τούς δυστυχείς αυτούς άνθρώπους. Μή τός κήμης πάρα πολύ σκληράν τήν εισβολήν». Και τώ έστειλεν άσελειώτους συστάσεις, ώραιοτάτας συμβουλās περι του σεβασμού πρós τήν ιδιοκτησίαν, περι τής ευγενείας πρós τās γυναίκας, άληθή κώδικα στρατιωτικής τιμής πρós χρήσιν των κατακτητών. Προσέθετε και γενικās τινας παρατηρήσεις περι τής πολιτικής, περι των όρων τής ειρήνης οι όποιοι επρόκειτο νά επιβληθούν εις τούς ήττηθέντας. Είς τό κεφάλαιον τούτου, πρέπει νά τό όμολογήσω, δέν ήτο άπαιτητικός.

— Μόνον πολεμικήν άποζημίωσιν νά ζητήσητε και τίποτε περισσότερον... Πρός τί νά τούς αφαιρέσωμεν επαρχίας;... Μήπως ειμπορούμεν νά μεταβάλωμεν εις Γαλλίαν τό γερμανικόν χῶμα;...

Τηγήθρευε δέ ταύτα μέ φωνήν σταθεράν, και ύπήρχε τήσ άπλότης εις τούς λόγους του, τόσοσ μεγάλη πατριωτική πίστις, ώστε ήτο άδύνατον νά μη συγκινηθήσθαι βταν τόν ήκούσμεν.

Κατά τό διάστημα τούτο ή πολιορκία όλονέν επροχώρει, όχι του Βερολίνου, φεϋ! Ήτο ή στιγμή του σφοδρού φύχους, του βομβαρδισμού, των επιδημιών, τής πείνης. Αλλά, δια των φροντίδων μας, δια των αγώνων μας, δια τής άκταβλήτου στοργής ή όποια έπολλαπλασιάζετο τριγύρω του, ή γαλήνη του γέροντος ουτε στιγμήν δέν εταράχθη. Μέχρι τέλους κατώρλωσα νά τώ προμηθεύω λευκόν ψωμί και κρέας νωπόν. Έννοείται ότι μόνον δι' αυτόν και δέν ειμπορείτε νά φαντασθήτε τίποτε συγκινητικώτερον από τās γεύματα εκείνα του πάππου, τās τήσων άλώως έγωιστικά, κατά τās όποια ό γέρον εκάθητο εις τήν κλίνην του δρασερός και γελών, μέ τās χειρόμακτρον εις τόν λαιμόν, και πλησίον αυτού ή έγγονή του, ώχρηιάσασα όλίγον από τās στερήσεις, διηύθυνε τās χειράς του, έδιδεν εις αυτόν νά πρή, έβοήθει αυτόν νά φάγη τās ώραία εκείνα άπηγορευμένα πράγματα. Τότε ζωογονούμενος από τό γεύμα, εξηπλωμένος έν τώ θερμῷ του δωματίῳ, έν φ' έξω επνεεν ό ψυχρός άνεμος, και αι χιόνες έστροφοδινούντο εις τās παράθυρα, ό άρχαίος θωρακοφόρος ενευμείτο τās εις τόν Βορράν έστρατείας του και μάς διηγείτο εκάστοτήν φοράν τήν όλεθριαν εκείνην ύποχώρησιν εις τήν Ρωσίαν, όπου δέν είχαν νά φάγουν παρά παγωμένον παξιμάδι και κρέας αλόγου.

— Τό νοιώθεις σύ αυτό, μικρά μου; Έπρώγαμεν κρέας αλόγου!

Τήν ήρώτα, άν τό ένόει! Αύτή, ήτις από δύο μηνών δέν έτρωγεν άλλο πράγμα!... Έν τούτοις από ήμέρας εις ήμέραν, όσον επλησιάζεν ή άνάρρωσις, τό έργον μας εγίνετο δυσκολώτερον. Έκείνη ή αιμαδιόσις όλων του των αισθήσεων, όλων των μελών του, ή όποια τόσοσ πολύ μας είχεν εξυπνοστήσει έως τότε, ήρχισε νά εξαλείφεται. Δύο τρεις φορές ήδη αι βροντάδες εκπυροσκοπήσεις τής πύλης Μαγιό τόν έκαμαν ν' άναπηδήσῃ μέ τό ύς τεταμένον ως κύων θηρευτικός ή έγγονή του ήναγκάσθη νά επινούσῃ ότι ό Βαζαίν ήρατο νέαν νίκην υπό τās τείχη του Βερολίνου και ότι τά πυροβολήματα αυτά έρρίπτοντο εκ του στρατώνος των Απομάχων πρós τμήν τής νίκης ταύτης. Μίαν άλλην ήμέραν, κατά τήν όποιαν εκυλίσσαμεν τήν κλίνην του πλησίον του παραθύρου — ήτο νομίζω πέμπτη, ή ήμέρα τής μάχης του Βούξμβαλ — είδα πολύ καλά τούς έθνοφύλακας συσσωρευμένους εις τήν πόρρον του Μεγάλου Στρατού.

— Τι είνε αυτός ό στρατός; ήρώτησεν ό γέρον, και τόν ήκούσαμεν μουρμουρίζοντα μεταξύ των όδόντων του :

— Κακόν παραστατικόν! κακόν παραστατικόν!

Τίποτε άλλο δέν συνέθη' άλλ' έννόησαμεν ότι εις τό εξής επρεπε νά λάβωμεν μεγάλας προφυλάξεις. Δυστυχώς όμως δέν ελάθωμεν άκετάς.

Μίαν έσπέραν, μόλις εισήλθον εις τό οικημά των, ή νεανίς ήλθε πρós εμέ πολύ τεταραγμένη :

— Αύριον έμβαίνουν, μου είπε.

Ο θάλαμος του πάππου ήτο άνοιχτός; Τό άληθές είνε ότι κατόπιν συλλογίζόμενος αυτό, ενθυμήθην βτι τήν έσπέραν εκείνην είχε παραδόξον φυσιογνωμίαν. Πιθανόν είνε ότι μάς ήκουσε. Μέ τήν διαφοράν ότι ήμετ, ώμιλούμεν δια τούς Πρώσους, έν φ' ό γέρον είχε τόν νούν του εις τούς Γάλλους, εις τήν θριαμβευτικήν εκείνην εισοδον τήν από τόσοσ καιρόν περιμενομένην, κατά τήν όποιαν ό Μακ-Μαών θά κατέβαινε τήν πόρρον έν μέσφ άνθρών, παιάνων, ό υίός του θά ήπνευε πλησίον του στρατάρχου, αύτός δέ ό γέρον, επάνω εις τόν εξώστην του έν μεγάλη στολή, όπως εις τό Λούτσην, θά έχαιρέτα τās τρυπημένες σημαίας και τούς μαύρους από τήν πυρίτιδα άεταύς...

Ο δυστυχής γέρον Γιούβ! Είχε φαντασθή βεβαίως ότι ήθέλαμεν νά τόν εμπυδίσωμεν νά ίδη τήν παρελάσιν εκείνην του στρατού μας δια νά μη τόν εφάρωμεν νά αισθανθή τόσοσ μεγάλην συγκίνησιν. Δια τούτο δέ και αυτός εις κανένα δέν έκαμε λόγον' αλλά τήν ακόλουθην ήμέραν τήν ώραν ακριβώς κατά τήν όποιαν τά πρώσιμα τάγματα εισέδυσον δειλώς εις τήν μακράν όδόν ή όποια φέρει από τήν πύλην Μα-

γιό εις τό Κεραμεικόν, τό παραθυρόν ήνοίχθη ήσύχως και ό συνταγματάρχης έφάνη εις τόν εξώστην, φορών τήν περιεσφαλαίαν του και όλην τήν ένδοξον στολήν του άρχαίου θωρακοφόρου. Απορώ άκόμη ποία δύναμις βελήσεως, ποίον αφινίδιον βέσμα ζωής τόν έσήκωσεν όρθόν εις τούς πόδας του. Τό βέβαιον όμως ήτο, ότι ύστατο εκεί όρθός, εκπληττόμενος διότι έβλεπε τās παρόδους τόσοσ έρήμους, τόσοσ σιωπηλάς, τās δικτυωτά των παραθύρων τόσοσ κλειστά, τούς Παρισίους άπαισίους ως μέγα λωμνακαθήρηριον, και παντού σημαίας, αλλά τόσοσ παραδύτους, καταλεύτους μέ έρυθρούς σταυρούς, και κανένα πρós προύπάντησιν του στρατού μας.

Μίαν στιγμήν έννόμισεν ότι ήπατήθη.

Αλλ' όχι! εκεί κάτω, όπίσω από τήν Θριαμβικήν Αψίδα, ήκούετο θόρυβος ύπόκωφος, μία δέ μαύρη γραμμή προύχρει έν φ' άνέτελλεν ή ήμέρα... Έπειτα όλίγον κατ' όλίγον αι αιχμαί των περιεσφαλαίων έλαμψαν, οι μικροί τυμπανισται τής Έέννης ήρχίσαν νά κροτούν τά τύμπανα και κάτω από τήν Αψίδα του Αστέρου, μέ τόν ρυθμόν του βαρέος βήματος των ταγμάτων, μέ τήν κλαγγήν των ξιπών, εξερράγη ήχηρόν τό θριαμβικόν έμβατήριον του Σούβεστ.

Τότε, έν μέσφ τής άπαισίας σιωπής τής Πλατείας, ήκούσθη μία κραυγή, μία τρομέρα κραυγή: «Στά όπλα... Στά όπλα... Οι Πρώσοι!» Και οι τέσσαρες ύλόνοι τής εμπροσθοφυλακής επρόφθασαν και είδαν εκεί επάνω, εις τόν εξώστην, ένα μεγαλόσωμον γέροντα ό όποιος ήνωσθάθη, εκλονίσθη κινών τούς βραχιόνάς του και κατέπεσε βαρύς επί του εδάφους... Αύτην τήν φοράν είχεν άληθώς αποθάνει ό συνταγματάρχης Γιούβ.

[Alphonso Daudet].

A. Π. Κ.

ΟΙ ΚΑΙΡΟΙ

Τήν λήρα Γη αγάπησαν τέσσαρες πιστοί, κ' οι τέσσαρες τήν θέλουνε. Δός του, πηγαίνουν κι έρχονται καταποδιστοί, δός του, προξένεια στέλλουνε, ό καθείς ο,τ' έχει.

Τό Βαρ, πλέον εύμορφο, πλέον τρυφερό, είνε παιδί μ' αισθήματα. Για μόνη τήν αγάπη του όλο τόν καιρό, για κείνης τās θελήματα όλη μέρα τρέχει.

Συνάγει τās πετούμενα σ' εύθυμο χορό τά κάλλη της νά φίλλουνε' κιό' άνθος φέρει εύσμο, βόδο δρασερό, και όλ' αυτά ποσ θελλουνε γύρω της τά βίλλει.

Και τὴν ἐνάθει πρόθυμο, πρόθυμο πολύ,
τὰ πιδόρατα χρώματα
καὶ χόνη μετὰ τὸ χέρι του ἐπὶ τὴν στολή
τὰ πιδόρατα τ' ἀρώματα,
μετὰ χαρὰ μεγάλη.

Τὸ βλέπ' ἡ Γῆ καὶ πρόσωπο κάμνει χαρωπὸ.
— Θαρρεῖς τὰ νοστιμεύεται! —
Καὶ λέγει ἐρωτόληπτη· «Ὑψοῦ, σ' ἀγαπῶ!»
'Αλλ' ὅμως δὲν πανδρεύεται.
Διατί; Διότι! —

Τὸ θέρος τολμηρότερο, μ' ὄριμα μυαλά,
εἶν' ἄνδρας καὶ ἐπιβάλλεται.
Κι' ὡς ἔμβη τὸ κατώφλιό της καὶ τὸν ἰδῆ καλὰ,
ἀμείως μεταβάλλεται
ἢ Κυρὰ ἢ πρώτη.

Τὰ ἄνθη τῆς μεστόνουσε, γίνονται καρποὶ
τὰ χόρτα στάχυα βγάζουσε.
Τὸ θέρος παίρνει δρέπανο ἄν τὴν ἀστραπή
κι' αὐτὰ ποὺ φριμάζουσε
τὰ καλοθερίζει.

Τῆς φέρεται σίτον ἄφθονο, σίκαλη πολλή,
τὰ θρέψη τὰ κρεῖδη της.
Καὶ ἔλλουσι γίλιους χρήσιμους σπόρους κουδαιεῖ
στὰ εὐκαιρὰ ταμεῖά της,
ὡς ποὺ τὰ γαμίζει.

Τὸ βλέπ' ἡ Γῆ καὶ πρόσωπο κάμνει χαρωπὸ.
— Θαρρεῖς τὰ νοστιμεύεται! —
Καὶ λέγει λαχταρίζουσα· «Θέρος, σ' ἀγαπῶ!»
'Αλλ' ὅμως δὲν πανδρεύεται.
Διατί; Διότι! —

Ὁ ἄρρωτος Φθινόπωρος, μ' ὄψι φθισικὴ,
δὲν ἐν τῆς βλέμ' ἀγάλλεται.
Κι' ὡς ἔμβη τὸ κατώφλιό της τὸν βλέπει ἀπλαχνικῶς,
κι' ἀμείως μεταβάλλεται
ἢ Κυρὰ ἢ πρώτη.

Ροδίζουν εἰς τ' ὠραῖόν της στήθος, ποὺ σπαργῆ,
ὀπωρικὰ καὶ κλήματα
καὶ μὲκίν' ὁ Κύρ Φθινόπωρος μέσα καὶ τρυγῆ
σπαφύλια μετὰ φιλήματα,
'σὺ ληνὸ τὰ βάλει.

Πατεῖ κρασί καὶ πίνουσε μούστο καὶ ῥοφουθ,
μετὰ φάλμουδιαι; καὶ θάρματα,
κι' ἔλπιζουσι πῶς τὰ νεῖατά τους πῶς θὰ στραφουθ,
ὡς γείνουσι σὺν γράματα
κοπελοῦδια πάλι.

Τὸ βλέπ' ἡ Γῆ καὶ πρόσωπο κάμνει χαρωπὸ.
— Θαρρεῖς τὰ νοστιμεύεται! —
Καὶ λέγει· «Κύρ Φθινόπωρε, ναίστε, σ' ἀγαπῶ!»
'Αλλ' ὅμως δὲν πανδρεύεται.
Διατί; Διότι! —

Ὁ Κύρ Χειμῶς, ὁ τὴναινος μετὰ λευκὰ μαλλιά,
σὴν ἔρωτὰ του σφάλλεται.
Κι' ὡς ἔμβη τὸ κατώφλιό της τὴν ἰδῆ σταλὰ,
ἀμείως μεταβάλλεται
ἢ Κυρὰ ἢ πρώτη.

Κρυφῶς τῆς κόβει τούρτουμα; τὴ θερμὴ πνοή
παγώνει, λέει, τὸ αἶμά της.
Καὶ μένει μετὰ σταῖς φλέβας, τῆς ἄψυχ' ἢ ζωῆ,
καὶ κρυφῶς τὸ βλέμμα της
ἀπ' ἀπελπισία.

Ὁ Κύρ Χειμῶς στολίζεται καὶ φορεῖ λευκὰ,
χιονοῦται, ἄν τὰ γένηται του.
Στέλλει κι' αὐτῆς δρόμους, βούχα νομιμῶς,
ν' ἀλλάξῃ ἢ Καχαρένια του,
γιὰ τὴν ἐκκλησία.

Τὸ βλέπ' ἡ Γῆ, καὶ πρόσωπο κάμνει σκυθρωπὸ.
— Θαρρεῖς δὲν νοστιμεύεται! —
Καὶ λέγει· «Κύρ Χειμῶνι, δὲν σὲ ἀγαπῶ!»
καὶ δὲν τὸν πανδρεύεται.
Διατί; Διότι! —

Τὸ Καλοκαίρι τ' ὄμορφο πάλι θὰ φανῇ,
τὸ τρυφερὸ καπέλι της
Καὶ σὺν πουλιῶν τὴν εὐθυμὴ καὶ γλυκεῖα φωνή
θὰ κινήθουσι τὴν μέλη της
νὰ γενῆ ἢ πρώτη.

Γ. Μ. ΒΙΖΥΡΝΟΣ.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ὁ πλούσιος θεῖος τοῦ Δημητράκη εἶνε βαρύνως ἀσθενής, ὁ δὲ τρυφερὸς ἀνεψιὸς καὶ μόνος κληρονόμος τοῦ στέλλει ἕνα ὑπηρετὴν διὰ νὰ τὸν περιποιῆται, συνιστῶν εἰς αὐτὸν νὰ ἐκπληροῦται προθύμως ὅλας τὰς ἐπιθυμίας τοῦ γέροντος, πρὸ πάντων δὲ νὰ μὴ ἀντιλέγη ποτὲ εἰς αὐτόν.

Πρὸ ἡμερῶν κατὰ τινα στιγμὴν ὁ ταλαίπωρος ἀσθενής, βασανιζόμενος ἀπὸ δριμυτάτους πόνους, φωνάζει ἐν τῇ ἀπελπισίᾳ του·

— Ἀχ, ὁ κακὸς τύχος! τί ὑποφέρω! Τί καλλίτερα θὰ ἦτον νὰ εἶχα ἀποθάνει νὰ ἀναπαυθῶ ἀπὸ τὰ βασάναι!

Εἰς αὐτὸν ὑπηρετῆς, πιστὸς εἰς τὰς συστάσεις τοῦ Δημητράκη, ἀποκρίνεται·

— Καὶ βέβαιαι, ἀφέντη· πολὺ καλλίτερα θὰ ἦταν νὰ γλυτώσατε μιὰ γιὰ πάντα!

Ὁ κ. Μ* ἀπέκτησε διδύμα, τὰ εὐτυχῆς δὲ τοῦτο γεγονός ἐσπεύδει νὰ ἀναγγεῖλῃ εἰς τοὺς γονεῖς του διὰ τοῦ ἐξῆς ἐπιστολίου·

«Ἐν βίᾳ σὰς ἀναγγέλλω ὅτι ἡ Ἑλένη (ἡ σύζυγός σου) ἐγέννησε σήμερον διδύμα. Προσεχωρῶς πλειότερα».

Ἡ πλέον ἀφορητὸς θλίψη·
Νὰ θέλῃ τις νὰ θλίψῃ τὴν χεῖρα τῆς ἐγγονῆς καὶ ἐντ' αὐτῆς νὰ θλίβῃ τὴν χεῖρα τῆς μάμμης.

Εἰς τὴν ἐξοχὴν·
Εἰς κύριος ἰσχυρὸς πρὸ ἐνὸς φράκτου πρὸς χωρικὸν ἐκεῖ εὐρισκόμενον·

— Δὲν μοῦ λές, φίλε μου, ἐδῶ δὲν ἔμπορεῖ κανεὶς νὰ ἐμβῇ μέσα;

— Μπα! πῶς δὲν ἔμπορεῖτε! τὴ φραγὴ τὴν ἔχουν γιὰ νὰ μὴ βγαίνουν τὰ βόδια· ἐμπᾶτε τοῦ λόγου σας!

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

Ὁ σοφὸς εἶνε πάντοτε ἀρκούντως πλούσιος, ἀλλὰ σπανιώτατα πλούσιος εἶνε σοφός.

Ὁ διὰ τὸ γένος του καυχώμενος ἐπαίρεται ἐπὶ ζῆνη ἀρετῆ.

Δύο δρόμοι ὑπάρχουσιν πρὸς ἐπίτευξιν σπουδαίου τινὸς σκοποῦ· ἡ ἰσχύς καὶ ἡ ἐπιμονή. Ἡ μὲν ἰσχύς ἀπαντᾶται συνήθως μόνον εἰς τινὰς προνομίους· ἀλλὰ τὴν ἐπιμονὴν τὴν αὐστηράν καὶ ἀνένδοτον, δύναται νὰ ἐφαρμόσῃ καὶ ὁ εὐλαχιστὸς τῶν ἀνθρώπων· σὺν τῷ χρόνῳ ἢ σιωπηλῇ αὐτῇ ἰσχύς αὐξάνει ἀκατασχέτως.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Ὁ γενικός διευθυντὴς τῶν ταχυδρομείων καὶ τηλεγραφείων ἐν Πρωσίᾳ Στέφανος, εὐρισκόμενος ἐσχάτως εἰς κυνηγετικὴν ἐκδρομὴν, ἠθέλησε νὰ ἐπωφεληθῇ τῆς εὐκαιρίας, ὡς συνήθως αὐτῷ, ἵνα ἰδῆ κατὰ πόσον οἱ ὑπάλληλοί του εἶνε ἐπιμελεῖς εἰς τὸ καθήκον των καὶ τακτικοί. Ἐπισέρχεται λοιπὸν εἰς μικρὸν ἐπαρχιακὸν τηλεγραφεῖον μετὰ τὴν πρόβασιν νὰ δώσῃ τηλεγράφημα διὰ τὴν σύζυγόν του. Κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν ὁ ὑπάλληλος ἐλάμβανε τηλεγράφημα παρὰ τινος συναδέλφου του. Ὁ Στέφανος ζητεῖ νὰ ἰδῇ τὸ τηλεγράφημα τοῦτο, ἰδοὺ δὲ τί ἀνεγνώσεν. «Πρόσεχε! Ὁ Στέφανος εὐρίσκειται πρὸς αὐτὰ τὰ μέρη, καὶ τὸν ἑξυρεῖς, παντοῦ χάνει τὴν μύτη του».

Ὁ ἀνώτερος διευθυντὴς τῶν ταχυδρομείων βσόν εἶνε αὐστηρὸς τόσον συνάμα ἀγαθὸς καὶ ἀστείος. Ἀντὶ λοιπὸν νὰ θυμώσῃ, ἀπαντᾶ ἀμέσως εἰς τὸν τηλεγραφῆσαντα ὑπάλληλον· «Ἀργὰ ἢ εἰδοποιήσεις· ὁ Στέφανος ἔχουσε ἤδη τὴν μύτην του· αὐτὴν τὴν στιγμὴν εὐρίσκειται ἐδῶ καὶ σοῦ τηλεγραφεῖ ὁ ἴδιος».

Ἐκαστος φαντάζεται τὴν ἐκπληξίν τοῦ ὑπαλλήλου.

Μετὰ ἐνέα ἔτη συμπληροῦται τετάρτη ἐκατονταετηρίδα ἀπὸ τῆς ἀνακαλύψεως τοῦ νέου κόσμου. Ἔως τῆς σήμερον ἐξεδόθησαν διάφορα πονηρικὰ πονήματα, ὧν οἱ συγγραφεῖς ἐπειράθησαν νὰ ἀπαδείξωσιν ὅτι ὁ Χριστοφόρος Κολόμβος εἶχε τὸ γένος οὐχὶ ἐκ Γενούης, ἀλλ' ἐκ τῆς παλαιᾶς Κύρηνου ἤτοι Κορσικῆς, καὶ δὴ τοῦ ἐν αὐτῇ πολιγίου. Καλῶς. Ὁ ἐν Καλῶν προθυρεὺς Μαρτίνος Καζανόβας ἐπηγάγετο πομπόλλας τέως ἀγνώστους ἀποδείξεις ἐπὶ τοῦ προκειμένου. Πέριχαρεῖς οἱ Γάλλοι ἐδέξαντο τὴν

ἀνακάλυψιν τοῦ κληρικοῦ καὶ παρασκευάζονται νὰ πανηγυρίσωσιν ἐν Καλῶν τὴν διεθνή ἐορτήν, ἐγείροντες καὶ ἀνδριάντα εἰς τιμὴν τοῦ Κολόμβου. Τοῦ Καζανόβου ἡ ἀνακάλυψις δὲν εἶνε πρωτόκαιρος. Πρὸ τεσσαρῶν καὶ ἡδὴ ἑτῶν ὁ νομάρχης τῆς Κορσικῆς Γιουβέγας ἐκχυλίσθη, ἐπὶ εὐρεν ἐν Καλῶν τὸν γενεαλογικὸν πίνακα τοῦ Κολόμβου, κλῆν δὲ τῆς Γενούης (ἐνθα ἐγεννήθη ὁ Κολόμβος κατὰ τὴν ῥητὴν ὁμολογίαν αὐτοῦ τε καὶ τοῦ υἱοῦ του τῷ 1445-1447) ἐρίζουσι τρεῖς ἄλλαι πόλεις Σκνόβα, Νέρι Κογολέτο καὶ Κουκάρρου περὶ τῆς τιμῆς ταύτης.

Ὁ κύριος Gosselin γραμματεὺς τῆς Ἀγγλικῆς πρεσβείας ἐν Βερολίνῳ, ὁρμώμενος ἐκ τῶν ἐν Γερμανίᾳ ἐπισήμων ἀπογραφῶν ἀναφέρει τὰς ἐξῆς λεπτομερείας περὶ τῆς ἀναλογίας τῶν δύο φύλων ἐν τε τῇ ἀνωτέρῳ καὶ ἐν τισὶν ἄλλαις πόλεσιν.

Ἐπὶ ἕνα αἶμα ἐν Βερολίνῳ τὸ γυναικεῖον φύλλον ἐμειοψήθει, καὶ μέχρι τοῦ 1871 ἀνελογουν 98 γυναῖκες πρὸς 100 ἄνδρας. Ἐκτοτε ἡ ὑπερίσχυσις τῶν τελευταίων ἐξέλιπε οὕτως, ὥστε τῷ 1880 ἡ ἀναλογία ἦτο 105 γυναῖκες πρὸς 100 ἄνδρας. Ἐν συγχρῆσιν τὸ Λονδῖνον προσέχει πασῶν τῶν εὐρωπαϊκῶν πόλεων κατὰ τὸν πλεονασμὸν τῶν γυναικῶν, τῆς ἀναλογίας οὖσης 113 πρὸς 100. Ἀφ' ἑτέρου ἐν Παρισίῳ τῷ 1876 ὑπῆρχον μόνον 88 1/2 γυναῖκες ἀπέναντι 100 ἄνδρων. Ἐν Πετροῦπολει τῷ 1881, 80, καὶ ἐν Ρώμῳ κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος μόνον 79 1/2.

Ἀπενεμήθη ἐσχάτως τὸ παράσημον τοῦ λεγεῶνος τῆς Τιμῆς εἰς τὴν κυρίαν Fray-Gross διὰ τὰς μεγάλας πρὸς τὴν πατρίδα αὐτῆς Γαλλίαν ὑπηρεσίας κατὰ τὸν πόλεμον τοῦ 1870, ὅτε διετύχωνε τὸ φορητὸν νοσοκομεῖον τοῦ Δημαρχείου τῶν Παρισίων.

Ἡ κυρία Fray-Gross εἶνε Ἀλσατῆ, οὐ μόνον δὲ νυχθημερὸν ἐπεμελεῖτο τῶν τραυματιῶν, ἀλλὰ καὶ μέγα μέρος τῆς ἀτομικῆς αὐτῆς περιουσίας ἐδαπάνησε πρὸς ἀνακούφισιν τῆς ἐνδείας τῶν αἰογενειῶν αὐτῶν.

Ἡ ἀκαταπόνητος τὴν ἀγαθοεργίαν γυνὴ αὐτῆς πρὸ τῆς ἐπισήμως ἀπονεμηθείσης αὐτῇ ἀμοιβῆς, εἶχε λάβει καὶ ἑτέραν ἀμοιβὴν, ἐγκαρδιωτέραν. Ὅλοι οἱ δυσυχεῖς στρατιῶται, οἱ διὰ τῶν φροντίδων αὐτῆς ἐπιζήσαντες τῶν τραυματιῶν αὐτῶν, καταβαλόντες ἔρανον ἠγάρασαν αὐτῇ δίπλωμα τιμῆς. Ποῖαν δὲ εὐγνωμοσύνην καὶ θαυμασμὸν διὰ τὴν ἀφοσίωσιν αὐτῆς ἐνέπνευεν εἰς τοὺς τραυματίας ἀποδεικνύει τὸ ἐξῆς· Στρατιῶτης καιρῶς τετραυματισμένος καθ' ἣν στιγμὴν ἐμελλε νὰ ἐκπνεύσῃ εἶπε νὰ τῷ φέρωσι τὸ ἀμπέχονόν του, ἀποσπᾶσας δὲ ἀπ' αὐτοῦ τὸ

στρατιωτικὸν μέταλλον, προσήνεγκεν αὐτὸ εἰς τὴν κυρίαν Fragy-Gross, εἰπὼν :

«Πάρτε αὐτὸ τὸ μέταλλον· κανένας δὲν εἶνε πλέον ἀξίος γὰρ τὸ ἔχει εἰς τὸ στήθος του!»

Πᾶσαι τοῦ κόσμου αἱ γυναῖκες εἰσι φιλάρεσκοι, προσπαθοῦσι δὲ ν' ἀποκρύψωσι τὴν ἡλικίαν αὐτῶν. Μόνκι αἱ Ἰαπωνίδες, καίτοι φιλάρεσται καὶ αὐταί, ποιοῦσιν ἐξαιρέσειν τοῦ γενικοῦ τούτου κανόνος, διότι ἡ κόμμωσις αὐτῶν χρησιμεύει οὐ μόνον νὰ φανερώη τὴν ἡλικίαν των, ἀλλὰ καὶ νὰ ὑποδεικνύη τὰς ἐπιγὰμους κόρας, τὰς παρηγορηθείσας χήρας, ἢ τὰς ἀπαρηγορητούς.

Τὰ κοράσια ἀπὸ ἐνῆα ἔτων φέρουσι τὴν κόμην αὐτῶν ἀναδεδεμένην διὰ διαφανοῦς ἐρυθροῦ ἡμικυκλιοειδῆς εἰς τὸ ὄπισθεν τῆς κεφαλῆς· εἰς δὲ τὸ πρόσθιον αὐτῆς μέρος ἀφίενται δύο μόνον βόστρυχοι ἐκατέρωθεν τοῦ μετώπου.

Αἱ ἐπίγαμοι νεάνιδες ὑψοῦσι τὴν κόμην αὐτῶν εἰς τὸ πρόσθιον μέρος τῆς κεφαλῆς, πλέκουσαι αὐτὴν δίκαν ῥιπιδίου ἢ χρυσαλίδος, κοσμοῦσι δ' αὐτὴν δι' ἀργυρῶν σειρητίων, ἢ μικρῶν σφιριῶν ζωηρῶς κεχρωματισμένων.

Ἡ χήρα ἢ θέλουσα νὰ συνέλθῃ καὶ εἰς δευτέρον γάμον συστρέφει τὴν κόμην αὐτῆς περὶ ὀστρακίνην κερφίδα, τεθειμένην ὀριζοντίως ὀπίσω τῆς κεφαλῆς.

Ἡ δὲ ἐπιθυμοῦσα νὰ παραμείνῃ πιστὴ εἰς τὸν νεκρὸν κόπτει βραχεῖαν τὴν κόμην αὐτῆς, καὶ κτενίζει αὐτὴν πρὸς τὰ ὀπίσω ἄνευ τοῦ ἐλαχίστου κοσμημάτος.

Φαίνεται ὅμως, ὅτι καὶ ἐν Ἰαπωνίᾳ ὀλίγαι γυναῖκες εὐρισκόνται κτενίζουσαι τὴν κόμην αὐτῶν κατὰ τὸν τελευταῖον τούτου τρόπον, τὸ ὁποῖον ἀποδεικνύει ὅτι αἱ γυναῖκες ἐν γένει, καὶ αἱ χήραι ἰδίως, εἰς ὅλον τὸν κόσμον εἶνε αἱ αὐταί.

Ὑπελογίσθη ὅτι ἐπὶ τοῦ κόσμου ὀλοκλήρου ὑπάρχουσι :

62 ἑκατομμύρια ἀτμάμαξαι.

112 ἑκατομμύρια ὄχηματὰ καὶ σιδηροδρομικὰ ἀμαξαι.

1 δισεκατομμύριον 465 ἑκατομμύρια μεταγωγικὰ ἐμπορευμάτων ἀμαξαι.

Ἐν συνόλῳ 1 δισεκατομμύριον 639 ἑκατομμύρια ἀμαξαι.

Ἄν παραδεχθῶμεν ὅτι ἕκαστη τούτων ἔχει κατὰ μέτρον ὅρον 3 μέτρα μήκος, τῶν δ' ὅπερ εἶνε ἕλαττον τῆς ἀληθείας, καὶ προσέτι ὑποθέσωμεν πᾶσας τεθειμένας παραπλευρούς, θέλει προκύψει ζώνη 4 δισεκατομμυρίων 917 ἑκατομμυρίων μέτρων, δηλαδή ζώνη 123 περίπου φορᾶς μεγαλειτέρα τοῦ γήινου μεσημβρινοῦ.

Ἄν δὲ ὑποθέσωμεν ὅτι ἕκαστη τῶν ἀμαξῶν τούτων ἔχει κατὰ μέτρον ὅρον πλάτος 1 μ. 50,

τὸ ὁποῖον ὁμοίως εἶνε ἕλαττον τῆς ἀληθείας, πᾶσαι θὰ ἐκάλυπτον ἐπιφάνειαν 7 δισεκατομμυρίων 375 ἑκατομ. καὶ 500 χιλ. τετραγωνικῶν μέτρων, τούτέστι τὰ ἐξήκοντα ἑβδομηκοστὰ τῆς Γαλλίας.

Ὅπως δὲ ἴδῃ τις παρελαυνούσας τὰς ἀμάξας ταύτας καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι αὐταὶ διανύουσιν 70 χιλιάμετρα τὴν ὥραν, δηλαδή ὅσα διανύουσιν αἱ μετὰ τῆς μεγίστης ταχύτητος ἐλαύνουσαι ἀμαξοστοιχίαι, ὅ' ἀπρητοῦντο ὀκτώ ἔτη παρὰ 16 ἡμέρας.

ΥΓΙΕΙΝΗ

Χρήσις χρωμάτων ἐπιπλασθῶν τῇ υγείᾳ.

Ἡ χρήσις δηλητηριωδῶν χρωμάτων πρὸς βαφὴν πραγμάτων καθημερινῆς χρήσεως ἀπαγορεύεται εἰς τὰ πεπολιτισμένα ἔθνη διὰ νόμου, καὶ αὐστηρῶς καταδιώκεται ὁ ὑπὸ τῶν χημικῶν ἐργαστηρίων ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ χρήσει καταγγελθεὶς τῇ ἀστυνομίᾳ βιομήχανος, ἢ καὶ αὐτὸς ὁ ἐπὶ πωλήσει τοιαύτων πραγμάτων ὑποδειχθεὶς ἔμπορος.

Αἱ κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἐν τοιοῦτοις ἐργαστηρίοις γινόμεναι ἐρευνᾶι ἀπέδειξαν ὅτι ἡ χρήσις δηλητηριωδῶν καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἐπιπλασθῶν τῇ υγείᾳ χρωμάτων εἶχε πολλαπλασιασθῆ· αἱ δὲ παλαιοὶθμοὶ ἐπὶ πολλῶν πραγμάτων γινόμεναι ἀναλύσεις ἐβεβαίωσαν τὴν ὑπαρξίν τοιούτων εἰς τὰ ἐπόμενα εἶδη τοῦ ἐμπορίου: Εἰς τοὺς χρωματιστοὺς χόρτας τοὺς ἐπιστρωννυμένους εἰς τοὺς τοίχους, εἰς τὰ πηκτὰς εὐώνους τε καὶ πολυτίμους, εἰς κεχρωσμένας διὰ λαμπρῶν χρωμάτων περικημιδας, εἰς τὰ λεπτὰ καὶ μαλακὰ δέρματα τὰ ἐντὶς τῶν πέλων ὑποραπτόμενα, εἰς τὰς διὰ λαμπρῶν χρωμάτων κεχρωσμένας περιχειρίδας, εἰς χλωροβαφῆ ἢ πράσινα μεταξωτὰ ὑφάσματα, εἰς τὰ ὑδροδιάλυτα χρώματα τῆς ζωγραφικῆς, τὰ εἰς ἰδίᾳς πιξίδας πωλούμενα, εἰς τὰ τεχνητὰ φύλλα καὶ ἄνθη καὶ τὰ κεχρωματισμένα πτερὰ, εἰς βεβαμμένα παιδίον ἄθρηματὰ τὰ ἐκ ξύλου, ὡς καὶ τὰ ἐξ ἐλαστικοῦ κόμμιος, εἰς θήκας ἢ δοχεῖα σακχαρωτῶν καὶ ἐδωδίων, καὶ τέλος εἰς τὰ χάρτινα καλύμματα τῶν ἐκ πετρελαίου λύχνων.

Ἄλλ' αἱ τιμαρίαι αἱ ἐπιβληθεῖσαι εἰς τοὺς διὰ τῶν μέσων τῆς ἀναλυτικῆς χημείας ἀνακαλυφθέντας ἐπὶ τοιαύτῃ παρανόμῳ χρήσει βιομηχάνους, ἐπήνεγκαν κατὰ τὸ πλεῖστον τὴν ἀντικατάστασιν τῶν τῶς χρησιμοποιουμένων μεταλλικῶν δηλητηριωδῶν χρωμάτων δι' ἄλλων ὅλων ἀβλαβῶν, τῶν ὁποίων ἀλλὰ μὲν λαμβάνονται ἐκ τοῦ φυτικοῦ βασιλείου, ἀλλὰ δὲ ἐκπορίζονται δι' ἐντέχνου παρασκευῆς ἐκ τῆς πίσεως τῶν λιθανθράκων!.

A.K.A.

1. Ἐρευνᾶι τῆς ἱστορίας τῆς ὕγιαι.